

Karar Sayısı : 2018/11570

24 Aralık 2017 tarihinde Hartum’da imzalanan ekli “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşması”nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 12/3/2018 tarihli ve 13551422 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü ve 5 inci maddelerine göre, Bakanlar Kurulu’nca 26/3/2018 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

Binali YILDIRIM
Başbakan

B. BOZDAĞ
Başbakan Yardımcısı

M. ŞİMŞEK
Başbakan Yardımcısı

F. İŞİK
Başbakan Yardımcısı

R. AKDAĞ
Başbakan Yardımcısı

H. ÇAVUŞOĞLU
Başbakan Yardımcısı

A. GÜL
Adalet Bakanı

F. B. SAYAN KAYA
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

L. ELVAN
Avrupa Birliği Bakanı V.

F. ÖZLÜ
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

J. SARIEROĞLU
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. ÖZHASEKİ
Çevre ve Şehircilik Bakanı

B. TÜFENKÇİ
Dışişleri Bakanı V.

N. ZEYBEKÇİ
Ekonomi Bakanı

A. GÜL
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı V.

O. A. BAK
Gençlik ve Spor Bakanı

A. E. FAKİBABA
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

B. TÜFENKÇİ
Gümrük ve Ticaret Bakanı

S. SOYLU
İçişleri Bakanı

L. ELVAN
Kalkınma Bakanı

N. KURTULMUŞ
Kültür ve Turizm Bakanı

N. AĞBAL
Maliye Bakanı

İ. YILMAZ
Millî Eğitim Bakanı

N. CANIKLI
Millî Savunma Bakanı

V. EROĞLU
Orman ve Su İşleri Bakanı

A. DEMİRCAN
Sağlık Bakanı

A. ARSLAN
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ

İLE

SUDAN CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ

ARASINDA

ASKERÎ EĞİTİM İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SUDAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ EĞİTİM İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASI

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Taraflar" veya "Taraflar" olarak adlandırılacaklardır);

10 Mayıs 2011 tarihinde imzalanan, 2016/2/2013 tarih ve 6441 sayılı Kanun ile onaylanarak 27 Ağustos 2015 tarihi itibarıyla 5 (beş) yıl süre ile yürürlüğe giren "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşması"na dayanarak,

Taraflar arasında mevcut olan dostça ilişkileri ve askerî eğitim alanındaki iş birliğini geliştirme isteklerini vurgulayarak,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

MADDE I

AMAÇ

Bu Anlaşma, Taraflar arasındaki askerî eğitim alanındaki iş birliği mekanizmalarını tesis etmeyi amaçlar.

MADDE II

KAPSAM

Bu Anlaşmada öngörülen hükümler; bu Anlaşmanın IV'üncü maddesi uyarınca, Taraflardan birinin askerî eğitim kurumlarında, birliklerinde ve askerî tesislerinde eğitim görmek amacıyla kabul edilen veya eğitim iş birliği faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine iştirak eden diğer Tarafın Silahlı Kuvvetlerine mensup subay, astsubay, askerî öğrenci, uzman erbaş ve sivil personel ile onların yakınları için uygulanır.

MADDE III

TANIMLAR

Bu anlaşmada yer alan;

- Anlaşma:** Taraflar arasında yapılan bu Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşması'nı ifade eder.
- Gönderen Taraf:** Bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla Kabul Eden Tarafa personel, malzeme ve teçhizat gönderen Tarafı ifade eder.
- Kabul Eden Taraf:** Bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla ülkesinde Gönderen Tarafa ait personel, malzeme ve teçhizatı bulunan Tarafı ifade eder.
- Yetkili Makam:** Bu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili olarak Tarafların aşağıdaki yetkili makamlarını ifade eder:
 - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına : Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı
 - Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Adına: Sudan Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı
- Misafir Personel:** Taraflardan herhangi birinin bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla diğer Tarafa gönderdiği asker veya silahlı kuvvetler mensubu sivil şahısları ifade eder.

6. **Yakınlar:** Misafir Personelin kendi ulusal mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarını ifade eder.
7. **Komutan:** Askerî karargâha, askerî üsse veya askerî birliğe komuta eden ve kendisine bağlı olmak üzere, gönderilen askerî personelin faaliyetlerinden sorumlu olan kişiyi ifade eder.
8. **Kıdemli Personel:** Bu Anlaşma kapsamında gönderilen askerî/sivil grubun faaliyetlerine nezaret etmeye yetkili, Gönderen Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak atanmış, Misafir Personel arasındaki en kıdemli kişiyi ifade eder.
9. **Misafir Öğrenci:** Gönderen Tarafın Silahlı Kuvvetlerinde görevlendirilmek üzere, Gönderen Taraf tarafından Kabul Eden Tarafın askerî okullarına veya Kabul Eden Tarafın belirleyeceği diğer öğretim kurumlarına gönderilen öğrenciyi ifade eder.
10. **Sivil Personel:** Tarafların silahlı kuvvetleri bünyesinde asker olmayan ve devamlılık isteyen belirli görev yerlerinde çalışan personeli ifade eder.
11. **Mübadele:** Taraflar arasında mutabakatla tespit edilecek belli dönemlerde karşılıklı olarak yapılacak faaliyeti ifade eder.
12. **Mübadele Askerî Personeli:** Bu Anlaşma kapsamındaki mübadele faaliyeti maksadıyla Türkiye veya Sudan Cumhuriyeti'nde bulunan personeli ifade eder.
13. **Mihmandar Subay:** Kabul Eden Taraf tarafından, Misafir Personele yardımcı olması maksadıyla görevlendirilen personeli ifade eder.
14. **Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzeme:** Ulusal güvenlik kapsamında koruma gerektiren resmî bilgi ve malzemedir. Bu sebeple ulusal güvenlik sınıflandırması uygulaması ile düzenlenir. Bu bilgi sözlü, görsel, manyetik veya basılı şekilde olabilir veya fikri mülkiyet hakları kapsamında bilgi içeren teknolojik veya cihaz formunda olabilir.
15. **Görev Tanımı:** Mübadele Askerî Personelinin görev ve sorumlulukları ile sahip olması gereken nitelikleri belirten dokümanı ifade eder.

MADDE IV

İŞ BİRLİĞİ ALANLARI

Taraflar, aşağıda sıralanmış olan alanlarda eğitim iş birliği faaliyetlerini gerçekleştirecektir:

1. Askerî okul, eğitim ve öğretim merkezleri veya Kabul Eden Tarafın belirleyeceği diğer eğitim kurumlarında verilen eğitim, öğretim ve kurslar,
2. Birlik, karargâh veya kurumlarda görev başı eğitimi,
3. Eğitim ve öğretim kurumları arasında karşılıklı/tek taraflı Misafir Personel, Misafir Öğrenci veya öğretim elemanı değişimi,
4. Eğitim ve öğretimin geliştirilmesine yönelik karşılıklı temas ziyaretleri ve bilgi ve uzmanlık alışverişi,
5. Tatbikat/eğitimlere veya ortak tatbikatlara fiili/gözlemci olarak katılım sağlanması,
6. Millî Savunma Üniversitesi ve Askerî Haritacılık Okullarında verilen eğitimler,
7. Eğitim kurumlarında yüksek lisans ve doktora eğitimleri,
8. Misafir Personel, danışman veya birlik değişimi,
9. Silahlı Kuvvetler arasında askerî iş birliği ve temas ziyaretleri,
10. Heyet veya personel mübadeleleri,
11. Askerî tarih, arşiv, yayım ve müzecilik,
12. Lojistik konularda eğitim alanında işbirliği,

13. Askerî tıp ve sağlık hizmetleri eğitimi alanında iş birliği,
14. Barışı koruma, insani yardım, deniz haydutluğu ile m¼cadele operasyonları gibi savaş haricindeki harekâtlar,
15. Mesleki gelişim amaçlı personel değişimi,
16. Yerinde dil kursları için personel g¼revlendirilmesi,
17. Haritacılık ve hidrografi alanında iş birliği,
18. Askerî bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarına ilişkin bilgi ve tecr¼be değişimi,
19. Sosyal, sportif ve k¼lt¼rel etkinlikler,
20. Personel planlama, temin, yetiştirme, istihdam ve ¼zl¼k işlemleri konularında eğitim, bilgi m¼badelesi ve temas ziyaretleri,
21. Askerî istihbarat konularında eğitim alanında iş birliği,
22. ¼zel Kuvvetler Komutanlıkları arasında eğitim alanında iş birliği,
23. Askeri hukuk sistemleri alanında eğitim iş birliği,
24. Mayın ve El Yapımı Patlayıcılarla m¼cadele alanında eğitim, bilgi ve tecr¼be değişimi,
25. Muhabere, Elektronik, Bilgi Sistemleri, Elektronik Harp ve Siber Savunma alanlarında eğitim iş birliği,
26. Her iki ¼lkenin imkânları dâhilinde ve m¼tekebiliyet prensibi çerçevesinde, ¼lkelerin yasalarına uygun olarak liman ziyaretleri ve liman yaklaşmaları,

MADDE V

İŞ BİRLİĞİNİN USULLERİ

1. Eğitim ve ¼đretim, Kabul Eden Tarafın mevzuatının ¼ng¼rd¼đ¼ koşullara g¼re verilecektir.
2. Bu anlaşmaya uygun olarak, G¼nderen Taraf tarafından sunulacak bir eğitim talebi, eğitim veya kursun başlamasından ¼nceki yılın en geç Mart ayında Kabul Eden Taraf nezdinde bildirilecektir. Talebin alınmasını m¼teakip, Kabul Eden Taraf bu talebi kendi olanakları dâhilinde inceleyerek G¼nderen Tarafa cevabını bildirecektir.
3. ¼ng¼r¼lemeyen istisnai durumlarda, ¼zellikle bu Anlaşmada ¼ng¼r¼len kısa s¼reli eğitimler ile diğer eğitimler konusunda Taraflar, taleplerini yazılı resm¼ bir bildirimle ileticektir. Taraflar arasında yapılacak iştişare sonucunda ve imkânların izin verdiği ¼l¼de, bu kapsamdaki ilave talepler planlı ihtiyaçlara dâhil edilebilecektir.
4. Eğitimlerin, Kabul Eden Tarafın lisanında gerçekleştirilmesi esastır. Ancak G¼nderen Taraf tarafından talep edildiği takdirde ve Kabul Eden Tarafın uygun g¼rmesi halinde, ¼ aydan az s¼reli eğitimler terc¼man yardımıyla verilebilir. Eğitimin terc¼man vasıtasıyla verilmesi durumunda, G¼nderen Taraf eğitime gelecek personel ile birlikte yeterli sayıda asker¼ terc¼man tahsis edecektir. Eğitim maksatlı terc¼me/terc¼man giderleri G¼nderen Taraf tarafından karşılanacaktır.
5. Kabul Eden Tarafın gerekli d¼zenlemeleri yapabilmesi maksadıyla; G¼nderen Taraf tarafından eğitime nihai katılım kararı, kursiyer sayısı, uçuş bilgileri ve diğer bilgiler eğitim başlangıç tarihinden itibaren en az 45 (kırk beş) g¼n ¼nce Kabul Eden Tarafa bildirilecektir. Bildirimlerin zamanında yapılmaması halinde, Kabul Eden Taraf kurs/eğitim talebini sonraki bir zamana erteleme veya tamamen iptal etme hakkına sahip olacaktır.

6. İş birliği; her iki Tarafın yasal düzenlemelerine saygı çerçevesinde, mütekabiliyet ve karşılıklı çıkar esasına göre gerçekleştirilecektir.

MADDE VI

EĞİTİM KOŞULLARI

1. Misafir Personelin ve Misafir Öğrencinin eğitimi, eğitimin verildiği askerî kurum veya birliklerin programlarına uygun olarak sağlanacaktır. Konular ulusal güvenlikle ilgili hususları içerdiği takdirde, bu durumda kısıtlama uygulanabilecektir.

2. Kabul Eden Taraf, eğitim süresince Misafir Personele ve Misafir Öğrenciye gerekli teçhizat ve malzemelerden hangilerini sağlayacağını ve eğitim bitiminde bunlardan hangilerinin Kabul Eden Tarafa iade edileceğini belirtecektir.

3. Eğitim ve öğretim için gönderilecek personel, Kabul Eden Tarafın Yetkili Makamı tarafından tespit edilen ölçütlere göre Gönderen Taraf tarafından seçilecektir. Kabul Eden Taraf tarafından tespit edilen ölçütlere haiz olmayan personel, eğitim ve öğretim için kabul edilmeyecektir.

4. Sınav şekilleri ve eğitimle ilgili hususlar, Kabul Eden Taraf tarafından tespit edilecektir.

5. Söz konusu eğitim ve öğretimin icrası için Taraflarca gerekli görülmesi halinde 1 (bir) aydan uzun süreli ve/veya hayati risk içeren eğitimler için bu Anlaşmaya dayanan protokoller yapılabilir. Bu protokoller aşağıdaki hususları veya lüzumlu görülen diğer hususları içerebilir:

- a. Eğitimin konusu,
- b. Eğitimin yeri,
- c. Eğitimin dili, süresi ve şartları,
- d. Eğitim süresince askerî personelin hak ve ödevleri,
- e. Eğitimin başlama ve bitiş zamanı ile eğitime katılacakların sayısı,
- f. Eğitim verilecek personelde aranan nitelikler,
- g. Eğitim süresince askerî personelin güvenliğinin sağlanma yöntemi,
- h. Askerî kişilerin sigortalanma yöntemi,
- i. Hasar ve kayıpların telafi edilme yöntemi,
- j. Eğitime ilişkin ödemenin şart ve usulleri,
- k. Verilen acil muayene, ilk yardım ve acil dış bakımı hizmetleri dışında diğer sağlık, muayene, tedavi ve dış bakım hizmetleri için geri ödeme yöntemi,
- l. İlaçe, ibate ve ulaşım ilişkin düzenlemeler,

6. Kabul Eden Taraf tarafından, Misafir Personel ve Yakınlarının ikametleri, güvenlikleri ve diğer kolaylıklardan yararlanmaları için gerekli tedbirler alınacaktır.

7. Eğitim/kurslara katılmak üzere gönderilen ve belirlenmiş kurs programını tamamıyla gören, kurs koşullarına göre düzenlenmiş sınavlarda başarılı olan, tez/projeleri başarıyla hazırlayan personele, uygun ihtisası ya da eğitim programını (bilimsel derece) tamamladığını gösterir belge verilecektir. Diploma (belge, sertifika) denkliği millî mevzuata göre Gönderen Taraf Yüksek Öğrenim Kurumlarının onayına tabidir.

MADDE VII

PERSONEL MÜBADELESİNE İLİŞKİN GENEL HUSUSLAR, YÜKÜMLÜLÜKLER VE KOŞULLAR

Taraflar personel mübadelesi konusunda çeşitli vesilelerle anlaşmaları halinde aşağıda sunulan yükümlülükleri yerine getireceklerdir;

1. Uzun süreli nitelikli personel görevlendirilmeleri dil öğrenimi, bilgi paylaşımı, tecrübe teatisi ve/veya ortak kültür ve anlayış oluşturmak amacıyla müteakibiyet ve karşılıklı çıkar esasına göre gerçekleştirilecektir.

2. Görevlendirilecek personel sayısı, nitelikleri ile hangi konularda mübadele yapılacağı veya devam eden mübadele faaliyetlerine ilişkin değişiklik/iptaller, iki ülke arasında icra edilen resmî toplantılar ve/veya üst düzey ziyaretlerde istişare edilerek mutabakatla belirlenecektir. Mübadele Askerî Personeli, Kabul Eden Taraf tarafından niteliği ve uzmanlığının gerektirdiği yerde, Gönderen Tarafın yazılı onayını müteakip görevlendirilecektir. Taraflarca karşılıklı olarak aksi belirlenmediği takdirde,

a. Ana dilde konuşan dil öğretmenleri Milli Savunma Üniversitesi ve Kuvvetlere bağlı okullarda (lisan okulları ve sınıf okulları eğitimi),

b. Akademik personel Milli Savunma Üniversitesinde,

c. Askerî konularda uzman personel ilgili sınıf okullarında,

d. Birlik komutanları (Tb.K., Tb.K.Yrd., Tk./Bl.K., Tk./Bl.Astsb. ve/veya bu kadroların yardımcısı ile diğer kuvvetlerde bu kadroların eşiti) askerî okullarda ve mutabık kalınacak diğer birliklerde,

e. Karargâh subayları, Kuvvet Karargâhı veya müsaade edilen büyük Karargâhlarda veya mutabık kalınacak birliklerde görev yapacaktır.

3. Bu kapsamdaki Mübadele Askerî Personelinin görevlendirmeleri en az altı ay sürelerle yapılacaktır. Ancak mübadelenin niteliğine göre, görev süresi ve periyodu gerektiğinde iki tarafın mutabakatı ve yazılı onayı ile değiştirilebilecektir.

4. Taraflar, personel mübadelesine ihtiyaç duyulmadığı ya da her iki tarafın karşılıklı çıkarlarına hizmet etmediği konusunda mutabık kalmaları hâlinde, ilgili mübadeleyi sonlandırma veya mübadele konusunda ve süresinde değişiklik yapabilecektir.

5. Gönderen Taraf, mübadele kapsamında görevlendireceği personeli aşağıda belirtilen özelliklerde seçecektir:

a. Belirlenen pozisyonun görevlerini yerine getirmek için gerekli eğitim, öğretim ve uzmanlık deneyimi olacaktır.

b. Görevlendirilen personel, Gönderen Tarafın askerî kadrolarında istihdam edilen personel olacaktır.

c. Kabul Eden Tarafın ulusal politikalarına, millî değerlerine, kültürüne ve yaşam biçimine uygun hareket edebilecek yetenekte olacaktır.

d. Mübadele Askerî Personeli görevini yerine getirmek için Kabul Eden Taraf tarafından şart koşulan güvenlik kleransına sahip olacaktır.

6. Gönderen Taraf, yukarıda belirtilen özelliklere sahip Mübadele Askerî Personeli bağımsız olarak seçip görevlendirme hakkına sahiptir. Görevlendirilen Mübadele Askerî Personelin belirtilen özelliklerde olmaması, disiplinsizliği, nazari bilgi yetersizliği, kabiliyet eksikliği gibi nedenler ile sağlık veya fizyolojik nedenlerle ya da kendi isteği ile mübadele programından ayrılması veya bazı nedenlerden dolayı kendisinden beklenen görevleri yerine getiremeyeceğinin anlaşılması durumunda, Gönderen Taraf gerekçe talep etmeden Mübadele Askerî Personelini geri alacak ve yerine başka bir personel görevlendirecektir. Bu durumda Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafa askerî ataşelikler aracılığı ile yalnızca Mübadele Askerî Personelinin değiştirilmesine ilişkin yazılı talebini bildirecektir.

7. Gönderen Taraf, gerekli hazırlıkların yapılabilmesi için Mübadele Askerî Personelinin rütbe, sicil numarası, isim, doğum tarihi, öz geçmişi (akademik kariyer bilgileri dâhil) ve kan grubu, istenen ön koşullara ve niteliklere sahip olduklarını gösteren onaylı belge/yazıyı, mübadele başlamadan 1 (bir) ay önce Kabul Eden Tarafa gönderecektir.
8. Mübadele Askerî Personeline hiçbir komuta ve kontrol sorumluluğu verilmeyecektir. Mübadele Askerî Personeli yalnızca ilgili faaliyet/eğitime ilişkin görevlerde kullanılacaktır. Mübadele Askerî Personeli müfredat hazırlığı, ölçme ve değerlendirme yapmayacak, ancak kursiyerler hakkında kanaat ile varsa müfredatı geliştirici önerilerde bulunabilecektir.
9. Mübadele Askerî Personeli ile Kabul Eden Tarafın askerî personeli arasındaki ilişkiler askerî teamüller içinde yürütülecektir. Mübadele Askerî Personeli eğitim müfredatı, idari faaliyetler veya diğer hususlarda gerektiği zaman Mihmandar Subaya danışacaktır.
10. Mübadele Askerî Personeli icra edilecek faaliyetlere yönelik kendi hükûmeti/görev yaptığı komutanlığı tarafından yayımlanan resmî kitap, dergi, çoklu ortam (multimedya) araçlarını getirebilir. Bu yayınların görev yapan birlik içinde dağıtımını Mihmandar Subay vasıtasıyla yapılacaktır.
11. Mübadele Askerî Personeli, ders, eğitim ve diğer ortamlarda konusu suç oluşturacak veya hukuki sonuç doğuracak konuları kursiyer/öğrenci personel ile tartışmayacak veya gündeme getirmeyecektir.
12. Mübadele Askerî Personeli, uygulanan günlük ve haftalık çalışma saatlerine uyacaktır. Ancak ülkesinin millî ve dinî günlerinde yetkili makamının yazılı onayı ile izinli sayılacaktır.
13. Mübadele Askerî Personeli, Kabul Eden Tarafın birlik ve kurumları içerisinde kendi Silahlı Kuvvetlerinin üniformasını, eğitim ve çalışma faaliyetlerinde Kabul Eden Tarafın sağlayacağı kıyafetleri, bunların dışındaki faaliyetlerinde ise sivil kıyafetlerini giyeceklerdir.
14. Mübadele Askerî Personeli, Kabul Eden Tarafın mevzuatı doğrultusunda tüm masrafları kendisi tarafından karşılanmak şartıyla Yakınlarını da getirme hakkına sahip olacaktır.
15. Mübadele Askerî Personeli, hiçbir surette bağımsız komutanlık yapılmasını gerektirecek görevlere ya da yasa veya yönetmelikler uyarınca sadece Sudan Cumhuriyeti /Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin bir subayı ya da çalışanına verilebilecek sorumluluklara tabi olacağı görevlere atanmayacaktır.
16. Mübadele Askerî Personeli, barışı koruma dâhil herhangi bir askerî harekât ve manevrada görevlendirilmeyecektir. Ancak tatbikatlara gözlemci statüsünde katılım sağlanabilir. (Türkiye'de icra edilecek tatbikatlara, ilgili tatbikatın millî/yabancı gözlemci planı çerçevesinde gözlemci statüsünde katılım sağlanabilecektir.)
17. Taraflarca başka bir şekilde kararlaştırılmadığı takdirde, Mübadele Askerî Personeli görev yaptığı birliğin/kurumun bulunduğu garnizon sınırları içerisinde ikamet edecektir.

MADDE VIII

GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE MALZEMENİN GÜVENLİĞİ

1. Bu Anlaşma kapsamında temin edilen veya üretilen gizlilik dereceli tüm bilgiler, belgeler, maddi ve fikrî mülkiyet hakları ile askerî malzeme, Taraflar arasında akdedilecek müteakip mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemelere uygun olarak amaçları doğrultusunda mübadele edilir, kullanılır ve muhafaza edilir.

2. Taraflar ulusal mevzuatlarına uygun olarak, bu Anlaşmanın uygulanması veya ortak faaliyetlerin yerine getirilmesi kapsamında mübadele edilecek bilgi, doküman, malzeme ve teçhizata ait tüm bilgilerin korunmasını sağlar. Bu çerçevede, aynı derecede gizlilik derecesi taşıyan kendilerine ait bilgilerin korunması için uygulanan önlemleri alır. Gizlilik dereceleri: Çok Gizli, Gizli, Özel, Hizmete Özel, Tasnif Dışı olarak sınıflandırılacaktır.
3. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, bu bilgi ve malzemeleri sağlayan Tarafın yazılı ön onayı olmadan ifşa edilmez ve üçüncü bir tarafa paylaşılmaz (veya üçüncü bir tarafa devredilmez).
4. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, sadece hükümetler arası kanallar yoluyla veya Taraflarca belirlenen güvenlik makamlarınca uygun bulunan diğer kanallardan mübadele edilir. Bilginin gizlilik derecesi, bilgiyi sağlayan Tarafça belirlenir.
5. Taraflar, Anlaşma sona erdiğinde dahi, mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin korunması ve gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesinden sorumlu olmaya devam eder.
6. Taraflar, ulusal mevzuatları ve taraf oldukları uluslararası antlaşmalar çerçevesinde, bu Anlaşma kapsamında oluşturulacak ve devredilecek fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını sağlar. Bu Anlaşma bağlamında, fikri mülkiyet kavramı 14 Temmuz 1967 tarihinde Stockholm'de imzalanmış olan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nü kuran Anlaşma'nın 2'nci maddesinde tanımlandığı şekilde anlaşılır.
7. İhtiyaç duyulması halinde; Taraflar arasında, MADDE IV'te belirtilen iş birliği alanlarının her biri için yetkilendirilmiş olan makamların sorumluluğunda, bu Anlaşma kapsamında mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin transferi, kullanılması ve korunması konusunda ayrı bir güvenlik anlaşması imzalanabilir.
8. Bu Anlaşmanın hükümlerinin uygulanması sırasında elde edilen bilgi, Taraflardan biri tarafından diğer Tarafın veya üçüncü Tarafların çıkarları aleyhine kullanılamaz.
9. Taraflar, gizlilik dereceli bilgi ve malzemeye erişimin, bilmesi gereken prensibine göre ve uygun güvenlik belgesine/kleransına sahip personel tarafından yapılmasını sağlar.
10. Bu Anlaşma'nın uygulanması kapsamında mübadele edilen bilgilerin beklenmedik şekilde ifşa olması halinde, bu durumu tespit eden Taraf, diğer Tarafı durumdan derhal haberdar eder.
11. MEBS Güvenliği konularında, Kabul Eden Taraf askeri personelini tabi olduğu kanun, yönetmelik, yönerge ve talimatlara uygun hareket edilir.
12. İki ülke arasında tatbikat icra edilmesi durumunda, kullanılacak telsizler için frekans tahsis edilmesi taraflarca koordine edilecektir.

MADDE IX

TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

Bu Anlaşma'nın hükümleri, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve taahhütlerini etkilemez ve diğer devletlerin çıkarları, güvenliği ve ülke bütünlüğüne karşı kullanılamaz.

MADDE X

ÖZEL HUSUSLAR

1. Eğitimleri süresince ve Kabul Eden Tarafın ülkesinde buldukları sürece, Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler; üçüncü bir ülke ile girilen herhangi bir silahlı çatışmaya iştirak etmemek ve Kabul Eden Tarafın menfaatlerine ve iç güvenliğine halel getiren faaliyetlerde yer almamakla yükümlüdürler. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafıta buldukları süre boyunca, bu Anlaşma'da belirlenenler dışında herhangi bir faaliyette bulunmayacaklardır.
2. Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerden; ders başarısızlığı, disiplinsizlik, sağlık vb. nedenlerle eğitim ve öğretimi takip edemeyecek vaziyette olanların durumu, eğitim veren ilgili komutanlık, okul veya askerî akademi komutanlıkları ile fakülte dekanlıklarının kararıyla belirlenecektir. Bunların ilişkilerinin kesilmesi ve eğitim veya öğretimlerine son verilmesi işlemi, Yetkili Makamların veya Kabul Eden Tarafın kendi iç mevzuatına göre ilişik kesmeye yetkilendirilmiş makamın onayından sonra uygulanacaktır.
3. Gönderen Taraf; gerekli gördüğü takdirde, herhangi bir zamanda ve sebep göstermeksizin Kabul Eden Tarafıta bulunan Misafir Personeli ve Yakınları ile Misafir Öğrencileri geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Taraf, bu şahısların mümkün olan en kısa zamanda ülkelerine dönmeleri için gerekli kolaylıkları sağlar.
4. Savaş, silahlı çatışma, toplumsal başkaldırı ve uluslararası kriz gibi olağanüstü durumlarda; Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafıtan personelini geri çağırmasını talep edebilir. Gönderen Taraf, bu talebi derhal karşılayacaktır.
5. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, hangi sebeple olursa olsun Kabul Eden Tarafı kesin olarak terk ederken şahsi ve Yakınlarına ait borçları tasfiye etmek zorundadır. Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin tasfiye etmediği şahsi borçları için Gönderen Taraf tarafından gerekli tedbir alınacaktır.

MADDE XI

HUKUKİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenci; giriş, ikamet ve çıkış dâhil, Kabul Eden Taraf ülkesinde buldukları sürece Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatı ve yargı yetkisine tabidirler.
2. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrencilerin gözetimine alınması veya tutuklanması halinde Gönderen Tarafı derhal durumdan haberdar eder.
3. Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrencilerin, Kabul Eden Tarafıta yasal bir soruşturmaya veya yargılanmaya muhatap olması durumunda, bu kişi Kabul Eden Taraf vatandaşlarına sağlananlardan az olmamak koşulu ile genel olarak kabul edilmiş hukuki korumadan istifade etme hakkına sahiptir.
4. Kabul Eden Tarafın kanunlarını ihlal ettikleri takdirde, Misafir Öğrenci ve Misafir Personelin faaliyetlerine son verilebilir.
5. Gönderen Taraf, Misafir Öğrenci ve Misafir Personel üzerindeki münhasır disiplin yargı yetkisini, Kabul Eden Tarafın ülkesinde muhafaza eder. Ancak Kabul Eden Tarafın yetkili askerî makamları emrindeki Misafir Öğrenci ve Misafir Personele görevin gerektirdiği emirleri verebilir. Gerektiğinde konuya ilişkin Askerî Ataşe bilgilendirilir.
6. Gönderen Tarafın Kıdemli Personeli, kendi askerî hizmet ve disiplin yasalarının hükümleri uyarınca, Gönderen Tarafın personeline disiplin tedbirlerini uygulamaya yetkilidir.

7. Disiplin işlemleri:

a. Misafir Personel, Mübadele Askerî Personel ve Misafir Öğrenciler; buldukları kıta, karargâh ve kurumlarda uygulanan disiplin kurallarına uyacaktır.

b. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler; disiplin cezaları yönünden Gönderen Tarafın mevzuatına tabidir. Gönderen Taraf, Misafir Personel ve Misafir Öğrenci üzerindeki münhasır disiplin yetkisini, Kabul Eden Tarafın ülkesinde muhafaza eder. Ancak Kabul Eden Tarafın yetkili askerî makamları, emrindeki Misafir Personel ve Misafir Öğrenciye görevin gerektirebileceği emirleri verebilecektir.

c. Tarafların askerî yetkililerince, yalnızca birlik eğitimlerinde uygulanmak üzere, disiplin işlemlerine ilişkin esasları belirlemek, disiplin cezaları ve uygulama esaslarını kararlaştırmak, uyuşmazlıkları çözmek amacıyla komisyon kurulabilir. Komisyonun kararları tutanak altına alınır, tarafları bağlayıcı nitelikte kabul edilir. Disiplin cezaları, Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin eğitim gördüğü kıta, karargâh ve kurumun amirinin teklifi ile Gönderen Tarafın Kıdemli Personeli tarafından ilgili ülkenin usul ve esaslarına göre verilecektir.

d. Mübadele Askerî Personeli kendi ulusal komuta zincirinin komutası ve kontrolü altında kalacaktır. Ancak, bu husus Mübadele Askerî Personelinin bu Anlaşma ve görev tanımında belirtilen görevleri layıkıyla yerine getirmesini engelleyecek şekilde yorumlanamaz ya da kullanılamaz.

e. Gönderen Taraf Mübadele Askerî Personeli emirleri, Kabul Eden Taraf tarafından verilen ve Mübadele Askerî Personelinin fonksiyonel görev sorumluluklarıyla ilgili kanuni emirleri yerine getirmesini emredeceklerdir. Kabul Eden Taraf amirleri, Kabul Eden Taraf personelinin görevle ilgili olmak kaydıyla Mübadele Askerî Personelinin verdiği emirleri yerine getirmesini emredecektir. Mübadele Askerî Personeli ve Kabul Eden Taraf personeli arasında komuta ilişkisi olmayacaktır. Bununla birlikte; sadece birlik komutanı olarak atanan Mübadele Askerî Personeli görev tanım formunda belirtilen görevlerin icrasına yönelik yalnızca emrindeki personeline emir verme yetkisini haizdir.

f. Gönderen Taraf ya da Kabul Eden Taraf hükümetlerinin disiplin kanunları çerçevesinde bir suç işleyen Mübadele Askerî Personeli, Gönderen Tarafça idari veya disiplin işlemi yapılması görüşü ile Mübadele Programından geri çekilebilecektir. Bununla birlikte, Mübadele Askerî Personeline Kabul Eden Taraf tarafından disiplin işlemi uygulanmayacaktır. Mübadele Askerî Personeli, Kabul Eden Tarafın personeli üzerinde doğrudan disiplin yetkisine sahip olmayacak, Taraflar Mübadele Askerî Personeline idari ya da disiplin işlemi uygulanması konusunda iş birliği yapacaktır. Taraflar başka şekilde anlaşmazlar ise Mübadele Askerî Personeli astlarına karşı disiplin yetkisini aşağıda belirtildiği şekilde kullanacaktır;

(1) Disiplin ceza talebini, görev yaptığı kurum/birliğin komuta silsilesini takip ederek bir üst amirine yazılı olarak iletacaktır.

(2) Kabul Eden Tarafın yetkili amiri bu talebi en kısa sürede sonuçlandırarak ilgiliyi yazılı olarak bilgilendirecektir.

MADDE XII

MALİ HUSUSLAR

1. Bu Anlaşma kapsamında bulunan iş birliği faaliyetlerinin icrası maksadıyla görevlendirilen Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin maaş/harçlık, iaae, ibate, ulaştırma, günlük istihkak ve diğer mali haklarından, Gönderen Taraf sorumludur.

2. Ancak, Gönderen Tarafça talep edildiği takdirde; eğitim ve öğretim maksadıyla görevlendirilen Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler için aşağıdaki hususların karşılanıp karşılanmayacağına ve karşılanma esaslarına Kabul Eden Taraf karar verir ve önceden Gönderen Tarafı bilgilendirir;

a. Misafir Personel için;

(1) Aylık maaş (esaslar ve miktar Kabul Eden Taraf tarafından kursiyer subay ve astsubayların rütbelere göre belirlenir. Silahlı Kuvvetler mensubu sivil şahıslar, astsubay statüsünde değerlendirilir),

(2) Eğitim ve öğretim masrafları (ücretli, tenzilatlı veya ücretsiz),

(3) Giyim-kuşam (sadece kursiyer subay ve astsubayların eğitim-öğretim kurumlarında giyeceği, Kabul Eden Tarafın emsali subay ve astsubaylara verilen istihkak üzerinden).

b. Misafir Öğrenciler için;

(1) İaşe,

(2) İbate (Kabul Eden Tarafça belirlenecek misafirhane veya tesiste),

(3) Harçlık (esaslar ve miktar Kabul Eden Tarafça belirlenir.),

(4) Eğitim-öğretim masrafları (ücretli, tenzilatlı veya ücretsiz),

(5) Giyim-kuşam (Kabul Eden Tarafın emsali öğrenciler için tespit edilmiş olan istihkaklar üzerinden),

(6) Tıp Fakültesi 6'ncı sınıf öğrencilerine doktorluk stajı (intörn) eğitimi döneminde ödenen diğer ücretler.

3. Türkiye'de verilecek Türkçe lisan kursları (akademik eğitimlerde verilen lisan hazırlık sınıfları dâhil) ile Sudan Cumhuriyeti'nde verilecek lisan kursları ücretsizdir. Yüksek maliyet gerektiren eğitimler (uçuş eğitimi, fizyolojik eğitim, dalgıç eğitimi, serbest çıkış kulesi eğitimi, serbest paraşüt eğitimi vb.) tam ücretli olarak verilir.

4. Misafir Öğrenci ve Misafir Personel, Kabul Eden Tarafı kesin olarak terk ederken kendi borçları ile Yakınlarının borçlarını tasfiye edecektir. Acil geri çekme halinde, Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrencilerin borçları Kabul Eden Taraf tarafından düzenlenecek yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgeye istinaden Gönderen Taraf tarafından ödenir.

5. Eğitim ve öğretim giderleri, Gönderen Taraf tarafından, her eğitim ve öğretim süresinin sonunda yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgenin alınmasını takip eden 90 (doksan) gün içinde (bir ay ve daha kısa süreli eğitimlerde peşin ödeme yapılır), Kabul Eden Tarafın yetkili makamı tarafından belirlenen banka nezdinde açılan hesaba ABD doları cinsinden yatırılır.

6. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, giriş, kalış ve çıkışları süresince, Kabul Eden Tarafın yürürlükteki vergi hukukuna tabidir.

7. Mübadele Askerî Personeline ilişkin hususlar;

Mübadele Askerî Personeli ve Yakınlarının her türlü mali ve özlük hakları Gönderen Taraf tarafından karşılanacaktır. Gönderen Taraf, Mübadele Personelinin aşağıda belirtilenler de dâhil, fakat bunlarla sınırlı olmamak üzere tüm masraf ve harcamalarını karşılayacaktır;

a. Mübadele Askerî Personelinin maaşı, tüm ödeneği ve istihkakı,

b. Mübadele Askerî Personeli ve Yakınlarının, Kabul Eden Tarafa seyahatleri de dâhil, tüm seyahat harcamaları (Yakınlarının harcamaları Mübadele Askerî Personelinin şahsi sorumluluğudur),

c. Mübadele Askerî Personeli ve Yakınlarının şahsi eşyalarının nakli ve bu eşyalarda meydana gelebilecek kayıp ve hasarlar (Yakınlarının harcamaları Mübadele Askerî Personelinin şahsi sorumluluğudur),

- d. Mübadele Askerî Personelin iş bu Anlaşma dışında kalabilecek tüm eğitim harcamaları,
- e. Görevi sona eren veya erdirilen Mübadele Askerî Personeli ve Yakınlarının dönüşü ile ilgili tüm harcamalar (Yakınlarının harcamaları Mübadele Askerî Personelinin şahsi sorumluluğudur.),
- f. Mübadele Askerî Personelin askerî haberleşme imkânları haricinde kullanmış oldukları haberleşme vasıtalarının giderleri (Mübadele Askerî Personelinin şahsi sorumluluğudur.),
- g. Mübadele Askerî Personeli şahsi harcamalarını kendisi karşılayacaktır. Kabul Eden Tarafın, Mübadele Askerî Personeline yönelik hiçbir maddi sorumluluğu bulunmayacaktır.

MADDE XIII

TAZMİNAT TALEPLERİ

1. Bu Anlaşma'nın uygulanması esnasında, üçüncü taraf tazminat talepleri konusunda Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatı geçerlidir.
2. Taraflar, ağır kusur veya kasıt bulunmadıkça, bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında personelinin yaralanması veya ölümü halinde veya kişilere, mallara ve çevreye verilen zarar/zıyan nedeniyle birbirlerinden tazminat talebinde bulunamaz.
3. Taraflar ortaya çıkan durumun ağır kusur veya kasıttan kaynaklanıp kaynaklanmadığını, iki tarafından uzmanlarından oluşan bir heyet müştereken belirler.

MADDE XIV

İDARİ HUSUSLAR

1. Mübadele Askerî Personel, Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin Statüsü:
 - a. Gönderen Taraf, personelinin ve öğrencilerini eğitimden önce bu Anlaşma çerçevesindeki statüler, haklar, sorumluluklar, görevler, uygulanacak eğitimin kapsamı, işe ve ibate esasları ile mali hususlar hakkında bilgilendirecektir.
 - b. Mübadele Askerî Personel, Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, diplomatik ayrıcalıklar ve bağışıklıklara sahip olmayacaktır.
 - c. Taraflarca başka şekilde kararlaştırılmadığı sürece, Kabul Eden Taraf tarafından Mübadele Askerî Personele, Misafir Personel ve Misafir Öğrencilere, bu Anlaşma'da veya bu Anlaşma'ya dayanarak yapılacak anlaşmalar ya da diğer düzenlemelerde belirtilen görevlerin dışında başka görev verilmeyecektir.
 - d. Kabul Eden Devlet ülkesinde kalmalarına müsaade edilen Mübadele Askerî Personel, Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler hiçbir siyasi faaliyet veya Kabul Eden Taraf aleyhinde faaliyette bulunmayacaklardır.
 - e. Kabul Eden Taraf tarafından, Mübadele Askerî Personele, bir aydan fazla süreli eğitim/kurs için ülkesine gelen Misafir Personele, Yakınlarına (sadece eş ve 12 yaşından büyük çocuklarına) ve Misafir Öğrencilere statüsüne uygun olarak özel kimlik kartı verilir.
2. Kıyafet:

Bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve teknik düzenlemeler ile aksine karar verilmedikçe, Gönderen Tarafın askerî personeli kendi millî üniformalarını giyme hakkına sahiptir. Görev sırasında, bir faaliyetin icrası için gerekli teçhizat mümkün olduğunca Kabul Eden Taraf tarafından sağlanır. Ancak, Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın sağlayacağı askerî üniformayı giymek zorundadırlar. Bu öğrenciler Gönderen Taraf tarafından verilen bir askerî sembolü tanınmaları için üniformalarına takabilirler.

3. İzin:

a. Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin tatil, izin ve diğer nedenlerle mevcut olmama durumları, eğitim planı gereklerine ve Kabul Eden Tarafın aynı konumdaki personeli için geçerli kurallarına göre düzenlenecektir. Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin, eğitim/öğretim dönemi dışındaki zamanlarda Kabul Eden Tarafıta ikamet etmeleri durumunda tüm masrafları, Gönderen Taraf tarafından karşılanacaktır.

b. Kabul Eden Tarafın hastanesinin istirahatini onaylamasına binaen, Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler ilgili eğitim kurumunun mevzuatında belirtilen süre kadar eğitimde mevcut olmayabilir. Bu istirahat bitiminde ilgilinin eğitiminin sürdürüleceği durumda olması halinde, faaliyetine son verilebilir ve Kabul Eden Tarafın muvafakati ile bu şahıs başka bir personel ile değiştirilebilir.

c. Kabul Eden Tarafın ülkesi dışında yapılacak tatiller haricinde kullanılacak izinler; her iki Tarafın yetkili makamları arasında varılacak mutabakata uygun olarak, Kabul Eden Tarafın yetkili makamınca verilecektir.

d. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın ülkesinde uygulanan çalışma saatlerine ve buna ilişkin esaslara tabi olacaktır.

e. Misafir Personel, millî gün ve/veya günlerinde askerî ataşeliği/büyükelçiliğinin düzenleyeceği faaliyetlere katılabilir. Bu günlerde izinli sayılabilir.

4. Ölüm:

a. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel veya Yakınlarından birinin ya da Misafir Öğrencilerin ölümü halinde, Gönderen Tarafın yetkili makamını durumdan derhal haberdar edecektir.

b. Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafın talebi üzerine cenazenin; Kabul Eden Tarafıdaki en yakın uluslararası havaalanı, liman veya çıkış kapısına nakli için her türlü kolaylığı sağlamak ve harcamaları üstlenmek yükümlülüğündedir. Bu noktadan sonra, cenazenin nakli Gönderen Tarafın sorumluluğunda olacaktır.

5. Kabul Eden Taraf tarafından, Mübadele Askerî Personeli, Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrencilerin ikametleri, güvenlikleri sağlanacak ve müteakibiyet esasına istinaden taraf ülkeler tarafından belirlenecek diğer kolaylıklardan yararlanmaları için gerekli tedbirler alınacaktır.

6. Gönderen Taraf, gerekli gördüğünde personelini geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafıtan böyle bir talep aldığıında, geri çağırılan personelin dönüşü için mümkün olan en kısa zamanda gerekli tedbirleri alır.

7. Misafir Personel ve Yakınları orduevleri ve askerî kantinlerden Kabul Eden Tarafın düzenlemeleri çerçevesinde yararlanabilirler.

8. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler çevreye zarar verebilecek faaliyetlerden kaçınır, çevre kirliliğinin önlenmesine azami dikkat eder ve Kabul Eden Tarafın konuya ilişkin düzenlemelerine uyar.

9. Kabul Eden Taraf, Kabul Eden Tarafın faaliyetlerin icrası için gerekli olan ulaştırma hizmetlerinden müteakibiyet ilkesi temelinde imkân ve kabiliyetleri çerçevesinde ücreti mukabili/ücretsiz olarak teminine ilişkin nihai kararı verir.

10. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın mevzuatına göre verilir. Misafir Öğrenci ve Misafir Personelden; akademik başarısızlık, disiplinsizlik, sağlık sorunları gibi nedenlerle eğitim ve öğretimi takip edemeyecek olanlar ile kendi isteği ve ülke talebi doğrultusunda eğitim ve öğretim kurumlarından ilişkilerinin kesilmesi talep edilen MAP'ların ilişkileri Yetkili Makamların onayından sonra Kabul Eden Tarafın mevzuatında belirtilen esaslar çerçevesinde kesilir. Taraflarca gerekli görülmesi halinde hayati risk içeren ve uzmanlık gerektiren (uçuş eğitimi, atış eğitimleri, vb.) eğitimler için bu Anlaşma'ya dayanan protokoller yapılabilir.

11. Misafir Personel ile Misafir Öğrenci seçimi Kabul Eden Tarafın belirleyeceği kriterlere uygun olarak Gönderen Taraf tarafından yapılacaktır.

MADDE XV

SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Misafir Personel, Mübadele Askerî Personeli ve Misafir Öğrenci, bu Anlaşma gereği her türlü faaliyeti gerçekleştirebilecek sağlık koşullarında bulunmalıdır. Kabul Eden Devlet bu kişilerin sağlık bakımından uygun olduğunu gösteren sağlık raporunu talep edebilir.
2. Misafir Öğrencilerin muayene ve tedavi hizmet giderleri Kabul Eden Devletin ulusal mevzuatına göre yaptırılacak Sağlık Sigortası tarafından karşılanır. Misafir Öğrencilerin sağlık sigortası primleri veya sağlık giderleri Kabul Eden Devlet tarafından karşılanır.
3. Misafir Personel, Mübadele Askerî Personeli ve Yakınlarının acil sağlık ve acil dış bakım hizmetleri Kabul Eden Devlet tarafından ücretsiz olarak yerine getirilir. Acil sağlık ve acil dış bakım hizmetleri dışında kalan muayene ve tedavi hizmet giderleri Kabul Eden Devletin ulusal mevzuatına göre yaptırılacak sağlık sigortası tarafından karşılanır.
4. Misafir Personel, Mübadele Askerî Personeli ve Yakınlarının sigorta primleri ve tedavi hizmet giderleri Gönderen Devlet veya Misafir Personelin kendisi tarafından karşılanır.
5. Misafir Personel, Mübadele Askerî Personeli ve Yakınları bu sigorta kapsamındaki Kabul Eden Devletin tüm sağlık hizmet sunucularından faydalanabilirler.

MADDE XVI

GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Misafir Personel, Mübadele Askerî Personeli ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın, yabancıların ülkede seyahatine ilişkin yasal düzenlemelerine ve Kabul Eden Tarafın ülkeye giriş ve ülkeden çıkışta uygulanan gümrük usullerine tabi olacaklardır.
2. Bununla birlikte Kabul Eden Taraf, kendi mevzuatı çerçevesinde mümkün olan idari desteği sağlayacaktır.

MADDE XVII

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLENMESİ

1. Bu Anlaşma'nın uygulanmasından veya yorumlanmasından doğan herhangi bir uyuşmazlık Taraflar arasında mümkün olan en alt düzeyde istişare ve görüşmeler yoluyla çözülür ve çözüm için herhangi bir ulusal veya uluslararası mahkemeye veya üçüncü tarafa intikal ettirilemez.
2. Uyuşmazlık meydana geldiği tarihten itibaren 60 gün içinde çözülmemişse, Taraflar 30 gün içinde görüşmelere başlar. Müteakip 60 gün içinde çözüm sağlanmadığı takdirde, Taraflar bu Anlaşma'yı MADDE XX'de belirtilen usul uyarınca sona erdirebilir.

MADDE XVIII

TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

Taraflardan her biri gerektiğinde Anlaşma'nın değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini diplomatik yollarla önerebilir. Yazılı önerinin alındığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde görüşmeler başlar. 60 gün içerisinde bir sonuca varılamaz ise, Taraflar işbu Anlaşma'yı MADDE XX'de belirtilen usul uyarınca sona erdirebilir. Üzerinde yazılı olarak mutabık kalınan tadil veya değişiklikler, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girişini düzenleyen MADDE XIX'da belirtilen usul uyarınca yürürlüğe girer.

MADDE XIX

ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerini tamamladığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE XX

YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşma, yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 5 yıllık süre için yürürlükte kalır.
2. Bu Anlaşma, taraflardan biri Anlaşma'yı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, birer yıllık süreler için kendiliğinden uzar.
3. Taraflardan biri Anlaşma'yı herhangi bir zamanda sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirebilir. Anlaşma'nın sona erdiğine ilişkin yapılan bildirimler, yapıldığı tarihten 90 gün sonra hüküm doğurur.
4. Bu Anlaşma'nın sona ermesi, devam eden programlar ve faaliyetleri etkilemez.

MADDE XXI

METİN VE İMZA

Bu Anlaşma, Hartum'da, 24.12.2017 tarihinde, Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere, ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. Yorum farklılığı olması durumunda, İngilizce metin geçerlidir.

Bu Anlaşma, kendi hükümetlerince gerektiği gibi yetkilendirilen ve aşağıda imzaları bulunanlar tarafından imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

SUDAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Orgeneral Hulusi AKAR

Orgeneral İmad Aldin Mustafa ADAWI

Genelkurmay Başkanı

Genelkurmay Başkanı

مسودة إتفاقية
في
مجال التعاون والتدريب العسكري
بين
حكومة جمهورية تركيا
و
حكومة جمهورية السودان

سري للغاية

مسودة إتفاقية بين حكومة جمهورية السودان وحكومة جمهورية تركيا في مجال التعاون والتدريب العسكري

الديباجة

إن وزارة الدفاع في جمهورية تركيا ووزارة الدفاع في جمهورية السودان (المشار إليهما في هذه الإتفاقية بالطرف أو الطرفين) .

وإنطلاقاً من العلاقات التاريخية بين البلدين الشقيقين وإستمراراً لروابط الإخوة القائمة بينهما التي تستمد منها العلاقات المتميزة بينهما ، وبناء على الإتفاقية الإطارية للتدريب والتعاون الفني والعلمي في المجال العسكري الذي تم توقيعه بين الطرفين في ١٠/٥/٢٠١٥م ، ورغبة منهما في التعاون وفقاً للسياسات الوطنية والدولية وبما لا يتعارض مع الأنظمة والقوانين المحلية المعمول بها في كلتا الدولتين ، ولا يتعارض كذلك مع إلتزاماتهما الدولية ، وتأكيداً منهما على أن هذا التعاون يهدف إلى دعم السلام والإستقرار الدوليين وليس موجهاً ضد أي طرف آخر ، قد إتفقتا على ما يأتي :

المادة الأولى

الهدف

تهدف هذه الإتفاقية إلى تعزيز التعاون في مجال التدريب العسكري عبر تبادل الخبرات والمعارف بما يحقق مصالح الطرفين .

المادة الثانية

مجال التطبيق

تطبق شروط هذه الإتفاقية على الأفراد التابعين للطرفين من الضباط وضباط الصف والجنود والطلبة الحربيين والمدنيين الذين تم تعيينهم أو تجنيدهم لتلقي تدريباً في إحدى الكليات أو المعاهد أو المراكز العسكرية التابعة للطرفين بالإضافة لأسرهم وفقاً للمادة الرابعة في هذه الإتفاقية .

سري للغاية

المادة الثالثة

التفسير

في هذه الإتفاقية ما لم يقتضي السياق معنى آخر تكون للكلمات والعبارات الواردة بها المعاني الآتي:

١. إتفاقية . تعني إتفاقية التدريب والتعاون العسكري بين الأطراف .
٢. الدولة المرسلّة : تعني الطرف المرسل للفرد أو المادة أو المعدة للدولة المستقبلة لتنفيذ هذه الإتفاقية .
٣. الدولة المستقبلة : تعني الدولة المستضيفة للفرد أو المادة أو المعدة التابعة للطرف المرسل داخل دولتها لتنفيذ هذه الإتفاقية .
٤. السلطة المختصة : تعني السلطة المختصة للطرفين المعنيين بتنفيذ هذه الإتفاقية وتشمل الآتي :
 - أ. حكومة جمهورية السودان : رئاسة الأركان المشتركة لجمهورية السودان .
 - ب. حكومة جمهورية تركيا : الأركان العامة لجمهورية تركيا .
٥. الفرد العسكري الضيف : تعني الفرد العسكري أو المدني الذي يتبع لأي من الطرفين ويكون في أراضي دولة الطرف الآخر في إطار تنفيذ هذه الإتفاقية .
٦. الأسرة : تعني الزوجان والأطفال المرافقين للفرد العسكري الضيف في نطاق هذه الإتفاقية .
٧. القائد : يعني الشخص الذي يقود قيادة عسكرية أو قاعدة عسكرية أو وحدة عسكرية ومسؤولاً من نشاطات الفرد العسكري .
٨. الفرد العسكري الأقدم : يعني أقدم فرد وسط الأفراد العسكريين المعنيين بمراقبة أنشطة المجموعة العسكرية / المدنية الذين تم إرسالهم في نطاق هذه الإتفاقية وكونت وفقاً للتشريع الوطني للدولة المرسلّة .

سري للغاية

٩. الطالب العسكري الضيف : يعني الطالب العسكري الذي يتم إرساله إلى أكاديميات عسكرية أو كلية طب عسكري أو مدارس عسكرية عليا أو مدارس ضباط الصف معدة للتدريب المهني ذو التعليم العالي ويتم إختياره من قبل الطرف المرسل لإعداده لكي يكون ضابطاً مستقبلاً.

١٠. الأفراد المدنيين : يعني بهم الأفراد غير العسكريين الذين يعملون في وظائف دائمة في بالقوات المسلحة للطرفين .

١١. المعلومات المحظورة : تعني المعلومات التي تتم الحصول عليها من قبل الطرفين أو المعلومات الرسمية تحت سلطة أو سيطرة أحد الأطراف والتي يجب على الطرفين حمايتها بما يحقق مصالح الأمن الوطني للطرفين سواء كانت هذه المعلومات شفاهية أو مرئية أو مسجلة أو مكتوبة أو بأي صورة من الصور الأخرى .

المادة الرابعة

مجال التعاون

يمارس الطرفان أنشطة التعاون التدريبي في المجالات الآتية :

١. التدريب الذي يمنح في كليات الأركان والأكاديمية الطبية العسكرية .
٢. التدريب الذي يقدم في المدارس التابعة للقوات المسلحة للطرفين (المدارس العسكرية العليا للتدريب المهني والمدارس التابعة لها مدارس ضباط الصف العليا للتدريب المهني والمدارس التابعة لها) .
٣. التدريب والتعليم المقدم من قبل منظمات الشرطة وخفر السواحل .
٤. الدورات المتعلقة بالوظيفة والعمل بمراكز التدريب .
٥. تدريب على الوظيفة بالوحدات ، والرئاسات والمعاهد .
٦. الزيارة والوصول إلى المواني .

٧. تبادل الوفود .
٨. دعوات المراقبين للتمارين المشتركة .
٩. المشاركة في التمارين المشتركة .
١٠. تبادل المعلومات لتحسين التدريب .
١١. تبادل التعاون والإتصال بين الوحدات والرئاسات ، والمعاهد .
١٢. التعاون في مجالات التاريخ والإرشيف وعلم المتاحف العسكري .
١٣. التعاون في مجال الطب العسكري والخدمات الصحية والتعاون في مجال تدريب الشئون اللوجستية .
١٤. التعاون في مجالات دعم السلام والمساعدة الإنسانية ، ومكافحة القرصنة وبناء قدرة بحرية والأمن البحري .
١٥. دورات معرفة خاصة (الدفاع تحت المادة ، الغواصات ضباط ، ضباط صف ، غطاس من الدرجة الأولى ، ..الخ) .
١٦. تبادل الأفراد .
١٧. مهمة الأفراد من دورات اللغة العربية والتركية .
١٨. التعاون في مجالات رسم الخريط وعلم وصف المياه .
١٩. الأنشطة الإجتماعية والرياضية والثقافية .

سري للغاية

المادة الخامسة

إجراءات التعاون

١. يكون التدريب والتعليم وفقاً للشروط الموصوفة في قانون الطرف المستقبل .
٢. يجب على الطرف المرسل أن يعلم الطرف المستقبل بطلبه في نهاية مارس من السنة الماضية قبل بداية التدريب أو الدورة وفقاً لهذا الإتفاق .
٣. يجب على الطرفين في الحالات الإستثنائية تبليغ طلباتهما للتدريب قصير الأجل والتدريبات الأخرى المنصوص عليها في هذا الإتفاق عن طريق إشعار رسمي مكتوب يمكن أن تتضمن الطلبات الإضافية في هذا المجال من الطلبات المخطط لها عقد المشاورة التي ستعقد بين الطرفين .
٤. يكون التدريب بلغة الطرف المستقبل ولكن التدريب الذي نقل مدته عن ثلاثة أشهر يتم من خلال مترجمين لو طلب الطرف المرسل ذلك ويجب عليه في حالة التدريب الذي يكون فيه مترجمين أن تعين عدد كافي من المترجمين عسكريين مع الأفراد الذين يتم إرسالهم للتدريب كما يجب عليه أن يتحمل تكلفة المترجمين .
٥. يجب على الطرف المرسل إبلاغ الطرف المستقبل عن قراره النهائي في المشاركة وعدد الذين يحضرون الدورة ، وبيانات الرحلة والمعلومات الأخرى قبل (٤٥) خمسة وأربعون يوماً من بداية التدريب حتى يتمكن الطرف المستقبل من إجراء اللازم .
٦. يجب أن يكون التعاون على أساس الإحترام للترتيبات القانونية لكلا الطرفين ووفقاً لمبادئ المصالح المتبادلة .
٧. تعامل طلبات التدريب في مجال الصحة بموجب لوائح الصحة للطرف المستقبل .

المادة السادسة

شروط التدريب

١. يجب أن يقدم تدريب الطلبة العسكريين والأفراد الضيوف وفقاً لبرامج الوحدات والمعاهد العسكرية التي تمنح التدريب ويمكن أن تفرض قيود لوشملت المواد التي تدرس في الدورة المواضيع المتعلقة بالأمن القومي .

سري للغاية

- ٢ . يجب أن يحدد الطرف المستقبل ماهية الآلات والمواد الضرورية للدارسين خلال فترة التدريب وما هي الأشياء التي سيقوم بإسترجاعها عند إنتهاء التدريب .
- ٣ . يجب على الطرف المرسل أن يقوم بإختيار الأفراد المبتعثين وفقاً للمعايير التي تحددها السلطة المختصة للطرف المستقبل ، يستبعد الفرد الذي لا تطبق عليه الشروط .
- ٤ . يحدد الطرف المستقبل أنواع التدريب والإمتحان .
- ٥ . يمكن تضمين بروتوكولات على أساس هذه الإتفاقية لفترات التدريب التي تكون مدتها أكثر من (٣) ثلاثة أشهر أو فيها خطورة على الحياة ، لو أعتبره الطرفان ضرورياً يمكن أن تشمل البروتوكولات على الموضوع التالية :
 - أ . موضوع التدريب .
 - ب . محل التدريب .
 - ج . لغة وفترة وشروط التدريب .
 - د . حقوق وواجبات الفرد العسكري أثناء فترة التدريب .
 - هـ . بداية ونهاية التدريب وعدد الذين سيحضرون التدريب .
 - و . المؤهلات المطلوبة من الفرد لحضور الدورة .
 - ز . أسلوب تأمين الفرد العسكري .
 - ح . أسلوب تأمين الأفراد العسكريين .
 - ط . أسلوب تعويض الخسائر والمفقودات .
 - ي . شروط وإجراءات الدفع المتعلقة بالتدريب .
 - ك . أسلوب تعويض نفقات الصحة ، الكشف الطبي ، والعلاج ، وطرق العناية بالأسنان فيما عدا الكشف الطارئ ، الإسعاف وعناية الأسنان الطارئة .
 - ل . الترتيبات المتعلقة بالسكن والإعاشة والترحيل .
 - م . الترتيبات الأخرى المتعلقة بالتدريب .
- ٦ . يمنح الأفراد الذين يجتازون التدريب والدورات بنجاح وشهادة التخرج (دبلوم أو شهادة ، ... ، الخ) توضح أنهم قد أكملوا برنامج التدريب وتوضح أيضاً الدرجة الأكاديمية وفقاً لنوع للتدريب ، لو كان ذلك ضرورياً .

سري للغاية

٧. تكون معادلة شهادة التخرج (دبلوم أو شهادة ، الخ) خاضعة لموافقة المعهد/المعاهد ذات الصلة بموجب القانون الوطني للطرف المرسل .
٨. يجب على الطرف المستقبل إتخاذ كافة الإجراءات الضرورية لضمان السكن والتسهيلات الأخرى للأفراد العسكريين الضيوف والتابعين لهم والطلبة الحربيين الضيوف .

المادة السابعة

حماية المعلومات المحظورة

١. يجب على الطرفين وفقاً للقانون الوطني توفير الحماية لكافة المعلومات المتعلقة بالوثائق والمواد والأدوات التي يتم التبادل بها في مجال تنفيذ هذه الإتفاقية أو النشاطات المشارك بها ، يمكن الا يتغير التصنيف الأمني للمعلومات المتبادلة فيجب على الطرفين إتخاذ الإجراءات اللازمة لحماية معلوماتهم الخاصة وتتخذ نفس التصنيف الأمني ويجب تصنيف المعلومات المتبادلة بوحدة من التصنيفات الأمنية الآتية : (سري للغاية ، سري ، موثق ، محظور وغير مصنف) .
٢. على الطرفين من خلال تنفيذ هذه الإتفاقية وبدون مراجعة مكتوبة من الطرف الآخر أن يكشفوا عن أي معلومات تم تبادلها أو أي أسلحة أو مواد أو معدات تم الحصول عليها أو إستلامها ، أو وثائق فنية تتعلق بإنتاجيهما أو إستلامهما ، أو أي معلومات ووثائق ولا يجوز بيعها أو نقلها إلى الطرف ثالث غير مشارك في الإتفاقية .
٣. لا يحق لأحد الطرفين إستخدام المعلومات التي تم الحصول عليها خلال تنفيذ شروط الإتفاقية ضد مصالح الطرف الآخر .
٤. يجب على الطرفين الإستمرار في المسؤولية عن حماية المعلومات المحظورة وحماية إفشائها حتى بعد إنتهاء هذه الإتفاقية .
٥. يجب على الطرف الذي يكتشف حقيقة إفشاء أو تسرب المعلومات تم تبادلها في نطاق تنفيذ هذه الإتفاقية ، أن يعلم الطرف الآخر فوراً بالموقف عبر الوسائل المتاحة .

سري للغاية

٦. يجب على الطرفين استخدام المعلومات التي تم الحصول عليها في مجال التعاون الذي جدد في هذه الإتفاقية ولأغراضه .

المادة الثامنة

توافق الإتفاقية مع الإتفاقيات الدولية الأخرى

١. يجب الا تؤثر شروط هذه الإتفاقية على التزامات أحد الطرفين في الإتفاقيات الدولية الأخرى.
٢. يجب أن تسود الشروط الإطارية لهذا الإتفاق للمواضيع التي لم تحدد .

المادة التاسعة

مواضيع خاصة

١. يلتزم الأفراد العسكريين الضيوف وتابعيهم بالإضافة إلى الطلبة الحربيين الضيوف بعدم التدخل في أي صراع مسلح مع دولة ثالثة أو تنظيم مسلح خلال فترة التدريب والإقامة في أراضي الطرف المستقبل أو المشاركة في نشاطات تعرض مصالح أمنه الداخلي للضرر ويجب عليهم كذلك عدم التدخل في أي نشاط آخر بخلاف المبين في الإتفاقية خلال إقامتهم على أراضي الطرف المستقبل .
٢. يجب تحديد وضع الأفراد والطلبة الحربيين الذين لم يلتحقوا بالتدريب والتعليم لأسباب الفشل في التدريب أو إنعدام الإنضباط أو أسباب طبية ، ... الخ ، بقرار من القيادة ذات الصلة ، أو المدرسة أو قيادات الأكاديمية العسكرية وعمداء الكليات ويجب أن يُطبق قرار الإبعاد من المدرسة أو المعهد ونهاية تدريبهم وتسليمهم بعد موافقة السلطات المختصة .
٣. يحتفظ الطرف المرسل بحق سحب منتسبيه وأسره من أراضي الطرف المستقبل في أي وقت وبدون أي سبب إذا أعتبر ذلك ضرورياً ويجب على الطرف المستقبل تسهيل إجراءات عودتهم إلى دولتهم بأسرع وقت يمكن .
٤. يمكن للطرف المستقبل أن يطلب من الطرف المرسل إستعادة أفراده وذلك في حالة الحرب والصراع المسلح ، الثورة الإجتماعية والأزمة الدولية .

سري للغاية

٥. يجب على الأفراد والطلبة الحربيين الضيوف تصفية ديونهم وديون التابعين لهم عند المغادرة النهائية لأراضي الطرف المستقبل لأي سبب ويتخذ الطرف المرسل تدابير ضرورية بالنسبة للديون الشخصية التي لم يصفها الأفراد .

المادة العاشرة

شئون قانونية

١. يخضع الأفراد العسكريين وأسرهم والطلبة الحربيين للقوانين واللوائح السارية المفعول والسلطات القضائية في أراضي الطرف المستقبل وذلك خلال فترة إقامتهم بما في ذلك إجراءات الدخول والإقامة والخروج من تلك الدولة ، في الحالات التي يكون فيها السلطان القضائي للطرف المستقبل منطوق بالحكم ويكون منطوق والحكم غير موجود في قانون الطرف المرسل ويطبق الحكم المتضمن في قانون الطرفين أو يمكن تطبيقه على الطرفين .
٢. يجب على الطرف المستقبل إعلام الطرف والمرسل فوراً إذا تم اعتقال أحد الطلبة أو أسرته.
٣. يجب أن يستمتع الطالب الذي يخضع لتحري أو محاكمة دولة الطرف المستقبل بحماية قانونية شريطة على أن لا تقل عن حقوق مواطني الطرف المستقبل .
٤. يمكن إنهاء نشاطات الطالب إذا قام بخرق قوانين الطرف المستقبل .
٥. يحتفظ الطرف المرسل بقوته الإنضباطية الحصرية على الطلبة في أراضي الطرف المستقبل ولكن يمكن أن تصدر السلطات العسكرية للطرف المستقبل أوامر للطلبة كلما أملى الواجب ذلك .
٦. كبار الأفراد من الطرف المرسل الذين تم تعيينهم لتطبيق الإجراءات الإنضباطية على الأفراد بغض النظر عن أفعال الأفراد ، لا يحق لهم تنفيذ الحكم عند الطرف المستقبل وفقاً لشروط الخدمة العسكرية الخاصة والقوانين الإنضباطية .
٧. يجب أن يخضع الطلبة وأسرهم لقانون الطرف المستقبل في الجمارك والضرائب وإجراءات البيع والشراء أثناء دخولهم وإقامتهم وخروجهم من الدولة.

سري للغاية
المادة الحادية عشر
الشنون المالية

١. يجب أن يقرر الطرف المستقبل ما إذا كان التدريب الذي يقدمه للطالب بمقابل الدفع أو مجاناً أو عن طريق الخصم أنهم سيدفعون للسكن والإعاشة أو لا .
٢. إذا تم تقرير الدفع يكون وفقاً للمصطلحات الآتية:
 - أ. الطلبة الحربيين .
 - (١) السكن .
 - (٢) الإعاشة .
 - (٣) العلاوة اليومية (يحدد الطرف المستقبل الكم والكيف) .
 - (٤) اللبس (وفقاً لما هو مخصص لنظرائهم من الطرف المستقبل) .
 - ب. أفراد العسكريين الضيوف .
 - (١) راتب شهري (يحدد الطرف المستقبل الكم والكيف وفقاً لرتب المشاركين في الدورة) .
 - (٢) اللبس (نفس الحصة التي تمنح لأفراد الطرف المستقبل والذي لا يلبسه إلا الأفراد العسكريين الضيوف الذين يحضروا الدورة في المعاهد التعليمية التدريبية) .
٣. يجب أن يلبي الطرف المستقبل الطلبات الآتية مجاناً في حالة تقديم الدورات بمقابل الدفع :
 - أ. المواد التي يحتاج إليها في الإختبارات والمعامل والدروس .
 - ب. المتطلبات الإمدادية ، مثل الأسلحة ، المعدات التقنية ، الذخيرة الضرورية للتدريبات ومواد وأدوات معينة التعليم .
 - جـ. الدخول في المكاتبات وقاعات القراءة والمراكز الرياضية والمواقع الأخرى للأغراض التعليمية .
 - د. الرحلات للأغراض التعليمية .
 - هـ. ضرورة إرتداء اللبس العسكري خاصة في الممارسات أثناء الدورة وفقاً للقوانين المنفذة عند الطرف المستقبل على أن يتم إرجاع هذه الملابس بعد التخرج.

سري للغاية

٤. التدريب على القتال والتدريب الفسيولوجي وتدريب الغطس وتدريب برج الغطس الحر والأنواع الأخرى من التدريبات والتي تتطلب تكلفة عالية يجب أن تقدم بفترة كامل .
٥. يجب تقديم كورسات اللغة التركية في تركيا (متضمنة الكورسات التحضيرية للغة أثناء التعليم الأكاديمي) بالإضافة إلى الكورسات اللغة العربية في السودان . تقدم هذه الكورسات دون مقابل .
٦. يجب أن يتحمل الطرف المرسل نفقات الترحيل خارج دولة الطرف المستقبل ويمكن أن يقوم الطرف المستقبل بتقديم دعم ترحيل للتعليم والبعثة .
٧. يجب أن يدفع الطرف المرسل تكاليف التدريب والمنصرفات الأخرى للطلبة بالدولار الأمريكي في حساب بنكي تحدده السلطة المختصة للطرف المستقبل في خلال (٦٠) ستون أسبوعاً من صدور الفاتورة عقب إنتهاء فترة التدريب أو النشاطات ، وذلك إذا قرر الطرف المستقبل بأن التدريب يقدم بمقابل .

المادة الثانية عشر

التعويض

١. تطبيق القوانين واللوائح السارية للطرف المستقبل لأي حالة ضرر أو فقدان لحق بالأفراد أو الممتلكات أو البيئة بالإضافة لمطالبات الطرف الثاني .
٢. عندما يقرر الطرفان فقط أن الفقدان أو الضرر الذي لحق بالممتلكات والبيئة أو حالات الإصابة أو وفاة الأفراد أثناء القيام بالأنشطة بموجب هذه الإتفاقية يكون قد نشأ عن خطأ جسيم أو فعل متعمد فإن هذا يستوجب دفع تعويض .

المادة الثالثة عشر

الشنون الإدارية

١. وضع الطلبة والأفراد العسكريين الضيوف :

أ. يجب أن يعلم الطرف المرسل أفراده وطلبته الحربيين عن الوضع ، والحقوق والمسئوليات ، والواجبات ومجال التدريب المقدم وشروط السكن والإعاشة والشنون المالية في إطار الإتفاقية الحالية .

سري للغاية

- ب. يجب ألا يكون للأفراد العسكريين الضيوف وأسرهم الطلبة الحربيين أي إمتيازات أو حصانات دبلوماسية .
- ج. يجب ألا يُعين الطرف والمستقبل الأفراد والطلبة الحربيين في مهام غير تلك المحددة في هذه الإتفاقية أو الإتفاقيات المتضمنة على أساس هذه الإتفاقية أو الترتيبات الأخرى ما لم يوافق كلا الطرفين .
- د. يجب على الأفراد العسكريين الضيوف وأسرهم بالإضافة إلى الطلبة العسكريين المقيمين داخل دولة الطرف المستقبل الأ يتدخلوا في أي نشاط سياسي أو يقوموا بنشاطات ضد الطرف المستقبل .
- هـ. يجب أن يمنح الطرف المستقبل بطاقة هوية خاصة للأفراد العسكريين الضيوف وأسرهم بما في ذلك الأطفال فوق سن (١٢) الثانية عشر بالإضافة إلى الطلبة العسكريين الضيوف .

٢. اللبس .

- أ. يجب على الطلبة الحربيين الضيوف الذين يتم إرسالهم للتدريب في المدرسة العسكرية العليا ، وأكاديمية الحرب ومدرسة التدريب المهني العليا لضباط الصف أن يرتدوا البدلة العسكرية المقدمة من الطرف المستقبل ويمكن أن يلحق الطلبة العسكريين شعار عسكري ممنوح من الطرف المرسل إلى البديل العسكرية بغرض التمييز .
- ب. يجب أن يرتدي الأفراد والطلبة الحربيين الضيوف البديل العسكرية الخاصة بقواتهم المسلحة في وحدات ومعاهد الطرف المستقبل ، كما يتم إرتداء الملابس التي يقدمها الطرف المستقبل أثناء التدريب والنشاطات الدراسية .
- ج. يكون اللبس المدني في غير الحالات المذكورة أعلاه .

٣. الإجازة .

- أ. يجب أن تكون العطلات والإجازات وأي غياب منظماً وفقاً لخطة التدريب والقوانين المطبقة على أفراد الطرف المستقبل الذين هم في ذات الوضع .

سري للغاية

- ب. يجب أن يتحمل الطرف المرسل جميع النفقات في حالة إقاف الأفراد والطلبة الحربيين الضيوف في أراضي الطرف المستقبل في الأوقات التي لا يكون فيها تدريب/تعليم .
- ج. يمكن أن يتغيب الطالب والفرد العسكري من التدريب القتالي يحددها معهد التدريب ذات الصلة بموافقة تقرير الإجازة المرضية من المستشفى العسكري التابع للطرف المستقبل .
- د. يجب أن ينهى نشاط الطالب أو الفرد العسكري إذا لم يستطع أن يواصل واجباته عند إنتهاء الإجازة المرضية ويمكن أن يتم إستبداله بآخر بعد موافقة الطرف المستقبل .
- هـ. يجب أن تمنح السلطة المخولة من الطرف المستقبل الإجازات خاصة تلك التي تكون بالخارج وفقاً للإتفاق بين السلطات المخولة من الطرفين .
- و. يجب أن يخضع الطلبة والأفراد العسكريين الضيوف لساعات العمل واللوائح ذات الصلة المطبقة عند الطرف المستقبل .
- ز. يمكن للطلبة والأفراد العسكريين والضيوف أن يحضروا الإحتفالات التي تكون في مكتب ملحقهم العسكري /السفارة وذلك في يومها أو أيامها الوطنية ، ويتم إعتبارهم في إذن في تلك الأيام .

٤. الوفاة

- أ. يجب أن يُعلم الطرف المستقبل فوراً السلطات المخولة للطرف المرسل في حالة حدوث وفاة أحد منسوبيه .
- ب. يكون الطرف المستقبل ملزماً ، بناءً على طلب الطرف المرسل ، لتقديم كافة التسهيلات لترحيل الجثمان لأقرب مطار دولي ، ميناء بحري أو بوابة حدودية في أراضي الطرف المستقبل وأن يتحمل النفقات وتكون مسئولية الترحيل على الطرف المرسل .
- ج. يجب أن يتخذ الطرف المستقبل كل الإجراءات اللازمة لتوفير الأمن والمأوى للأفراد العسكريين الضيوف وأسره ومساعدتهم للإستفادة من الحقوق الأخرى .

المادة الرابعة عشر

الخدمات الصحية

١. يستفيد الأفراد العسكريين الضيوف وأسرهم بالإضافة إلى الطلبة الحربيين من خدمات الطوارئ المجانية المحددة وفقاً للتشريع الوطني للطرف المستقبل .
٢. يتحمل الأفراد والطلبة الحربيين الضيوف تكلفة كل الخدمات الطبية المقدمة من المؤسسات الصحية المدنية إذا لم يتم إرسالهم من قبل مؤسسات الصحة العسكرية .
٣. يجب أن يرسل تقرير بتكاليف الكشف الطبي ، المعالجة والدواء والجهاز الطبي والأنواع الأخرى من الخدمة الطبية فيما عدا الكشف الطبي الطارئ والذي يقدم للأفراد العسكريين الضيوف وأسرهم بالإضافة للطلاب العسكريين الذين سيقومون بأراضي الطرف المستقبل لأقل من عام لأغراض الإتفاقية إلى السلطة المخولة للطرف المرسل عند نهاية التدريب والدورة أو كل ثلاثة أشهر وفقاً لخيار السلطة المخولة من الطرف المستقبل .
٤. تقدم السلطة المخولة للطرف المرسل إشعار دفع للسلطة مخولة للطرف المستقبل فى فترة لا تزيد عن الشهر بعد تاريخ الإشعار بالدولار الأمريكي بمعدل الصرف عند تاريخ الدفع يقوم بتحويل الإيصال إلى السلطة المخولة من الطرف المستقبل .
٥. تجرى الإجراءات الصحية للأفراد العسكريين الضيوف وأسرهم بالإضافة إلى الطلبة الحربيين الذين سيقومون فى بلد الطرف المستقبل وفقاً للوائح الصحية السارية للطرف المستقبل .

المادة الخامسة عشر

الأنشطة الإجتماعية

١. يمكن ان يستفيد الأفراد العسكريين وأسرهم بالإضافة إلى الطلبة الحربيين من صالات الطعام العسكرية ، والمخازن العسكرية والمتاجر والتسهيلات الإجتماعية العسكرية فى نطاق المقدرات المتاحة وفقاً لقانون الطرف المستقبل .
٢. يمكن أن يستفيد الأفراد والطلبة الحربيين الضيوف من التسهيلات الإجتماعية داخل الحامية (فيما عدا مخيمات الإستجمام) حيث يتلقون الخدمات التى يسمح الطرف المستقبل بها رسمياً لتستخدم على أساس يومي .

سري للغاية

٣. يمكن ان يستفيدوا من التسهيلات الإجتماعية فى الحاميات الأخرى (باستثناء مخيمات الإستجمام) بصورة يومية أو لأغراض السكن بإذن من الطرف المستقبل وفقاً للقانون الساري وقائمة السعر المحدد .
٤. يجب أن يستفيد الأفراد والطلبة الحربيين الضيوف من التسهيلات الأخرى ، مثل المخازن العسكرية ووجبات الطعام المقدمة بسعر محدد فى الوحدات ، والرئاسات والمعاهد التى يتلقون التعليم فيها بإذن من قائد الوحدة .

المادة السادسة عشر

إجراءات الجمارك والجوازات

١. يجب ان يخضع الأفراد العسكريين وأسرهم بالإضافة إلى الطلبة الحربيين الضيوف للإجراءات القانونية المتعلقة بسفر الأجانب داخل دولة الطرف المعني وإجراءات الجمارك أثناء الدخول والخروج من الدولة .
٢. يجب ان يقدم الطرف المستقبل التسهيلات الممكنة بموجب قانونه .

المادة السابعة عشر

تسوية النزاعات

١. يجب تسوية النزاعات التى من الممكن أن تنشأ عند تنفيذ أو تغيير هذه الإتفاقية من خلال المفاوضات والمشاورات بين الطرفين دون الرجوع إلى دولة ثالثة منظمة .
٢. يمكن للطرفين أن ينهيا هذه الإتفاقية بإشعار مكتوب فى خلال ثلاثين يوماً إذا لم تنفذ الإتفاقية بعد (٩٠) تسعون يوماً من بداية المفاوضات .

المادة الثامنة عشر

التعديل والمراجعة

١. لأي من الطرفين ان يقترح بإشعار كتابي من خلال القنوات الدبلوماسية تعديل أو مراجعة هذه الإتفاقية ، لو إقتضت الضرورة ويجب ان تبدأ المفاوضات فى خلال (٣٠) ثلاثون

سري للغاية

- يوماً من إستلام الإشعار ، يمكن لأحد الطرفين أن ينهي هذه الإتفاقية فى خلال (٩٠) تسعون يوماً بإشعار كتابي إذا لم تنفذ نتيجة فى خلال (٦٠) ستون يوماً .
٢. تسري التعديلات أو المراجعة التى تمت الموافقة فيها وفقاً للإجراء المبين فى المادة (١٩) من هذه الإتفاقية . يحدد الدخول فى سريان هذه الإتفاقية .

المادة التاسعة عشر

المصادقة وسريان الإتفاقية

تسري الإتفاقية إعتباراً من تاريخ إستلام آخر إشعار من خلال القنوات الدبلوماسية ويعلم الطرفان بعضهما بإنهاء إجراءاتهما القانونية الداخلية الضرورية لسريان هذه الإتفاقية .

المادة عشرون

مدة الإتفاقية وإنتهاءه

١. تنتهى هذه الإتفاقية بعد فترة (٥) خمس سنوات ما لم يطلب أحد الطرفين إنهاؤها بإشعار مكتوب ، قبل (٩٠) تسعون يوماً من الإنتهاء .
٢. تجدد الإتفاقية تلقائياً لمدة عام بعد إنتهاءه .
٣. يمكن أن يقترح احد الطرفين بإشعار مكتوب لإجراء مفاوضات إذا تبين له أن الطرف الآخر لا يستطيع أن يستجيب لشروط الإتفاقية .
٤. يجب ان تبدأ المفاوضات كحد أقصى فى خلال (٣٠) ثلاثون يوماً بعد إستلام الإشعار المكتوب .
٥. يمكن لأي من الطرفين ان ينهي الإتفاقية إذا لم يتم توصل إلى نتيجة فى خلال (٦٠) ستون يوماً من بدء المفاوضات ويكون الإشعار الكتابي قبل (٩٠) تسعون يوماً من إنتهاء الإتفاقية.

سري للغاية

المادة الواحد وعشرون

النص والتوقيع

تم توقيع هذه الإتفاقية فى يوم ٢٤ ديسمبر ٢٠١٧م ، من ثلاث نسخ أصلية باللغات التركية والعربية والإنجليزية ويكون النص الإنجليزي هو السائد فى حالة الإختلاف فى التفسير .

حضور الشهود فإن الموقعين أدناه هما المخولان من قبل حكوماتهما الموقرتان .

إنابة عن حكومة جمهورية السودان

إنابة عن حكومة جمهورية تركيا

الفريق أول مهندس ركن:

عماد الدين مصطفى عدوي

رئيس الأركان المشتركة

الفريق:

هولوسي آكار

قائد القوات المسلحة التركية

**MILITARY TRAINING COOPERATION
AGREEMENT**

BETWEEN

**THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
TURKEY**

AND

**THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
SUDAN**

**MILITARY TRAINING COOPERATION AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF TURKEY AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF SUDAN**

PREAMBLE

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Sudan (Hereinafter referred to as the "Party" or the "Parties");

Based on the "Framework Agreement Between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Sudan on the Training, Technical and Scientific Cooperation in the Military Field, signed in May 10, 2011, and valid for 5 (five) years starting from August 27, 2015 with the approval of respective national authorities.

Emphasizing their desire to improve friendly relations existing between the Parties and cooperation in military training field,

Have agreed upon the following:

ARTICLE I

PURPOSE

This Agreement aims to establish mechanisms for cooperation between the Parties in military training field.

ARTICLE II

SCOPE

According to Article IV of this Agreement, the provisions set forth in this Agreement apply to those officers, NCOs, cadets, specialized sergeant and civil personnel being members of Armed Forces of the other Party who are accepted to receive training or participate in the conduct of training and cooperation activities at military training institutions, units and facilities of one of the Parties as well as their dependents.

ARTICLE III

DEFINITIONS

The terms used in this Agreement shall have the following meanings:

1. **Agreement:** Means the present Military Training Cooperation Agreement concluded between the Parties.
2. **Sending Party:** Means the Party sending personnel, material and equipment to the Receiving Party for the implementation of this Agreement.
3. **Receiving Party:** Means the Party hosting the personnel, material and equipment of the Sending Party in its territory for the implementation of this Agreement.
4. **Competent Authority:** Means the competent authorities of the Parties for the implementation of this Agreement as follows:
 - a. For the Government of the Republic of Turkey: Turkish General Staff of the Republic of Turkey
 - b. For the Government of the Republic of Sudan: Sudanese General Staff of the Republic of the Sudan
5. **Guest Personnel:** Means the military personnel or civilians under Armed Forces sent by either Party to the other Party for the implementation of this Agreement.
6. **Dependents:** Means the spouses and children of the Guest Personnel whom they are responsible for looking after in accordance with their respective national legislation.

7. **Commander:** Means the person commanding the military headquarters, military base or military unit who is responsible for the activities of military personnel sent to be subordinate to him/her.
8. **Senior Personnel:** Means the most senior person among the Guest Personnel authorized to supervise the activities of the military/civilian group sent within the scope of this Agreement and appointed in accordance with the national legislation of the Sending Party.
9. **Guest Student:** Refers to the student sent by the Sending Party to be assigned to the Sending Party's Armed Forces to receive training at the Receiving Party's military schools or other educational institutions determined by the Receiving Party.
10. **Civilian Official:** Means the personnel within the armed forces of the Parties who are not a military personnel and serve in certain posts requiring continuity.
11. **Exchange:** Means the activity to be mutually conducted in certain periods to be determined by agreement between the Parties.
12. **Military Exchange Personnel:** Means the personnel who stay in Turkey or Sudan for the exchange activity within the scope of this Agreement.
13. **Guide Officer:** Means the personnel assigned by the Receiving Party in order to provide assistance to the Guest Personnel.
14. **Classified Information and Material:** Official information and material that requires protection for national security. Therefore, it is regulated by the application of a national security classification. This information may be in oral, visual, magnetic or documentary form, or in technological or device form subject to Intellectual Property Rights.
15. **Job Description:** Means the document specifying the terms of reference of the Military Exchange Personnel and the qualifications that they must possess.

ARTICLE IV

FIELDS OF COOPERATION

The Parties shall conduct training cooperation activities in the following fields:

1. Training, education and courses at military schools, training and education centers or other educational institutions determined by the Receiving Party,
2. On-the-job training at units, headquarters and institutions,
3. Mutual/unilateral exchange of Guest Personnel, Guest Student or training staff between training and educational institutions,
4. Mutual contact visits and exchange of knowledge and expertise for the improvement of training and education,
5. Participating in exercises/trainings and joint exercises as actual/observer,
6. The Educations at Turkish National Defense University and Military Mapping Schools,
7. Master's degree and PhD study in training institutions,
8. Exchange of Guest Personnel, advisors or units,
9. Military cooperation and contact visits between the Armed Forces,
10. Exchanges of delegations and personnel,
11. Military history, archives, publication and museology,
12. Cooperation in the field of training in logistical matters,
13. Cooperation in the field of training in military medicine and health services.

14. Operations other than war such as peacekeeping, humanitarian aid and counter-piracy operations,
15. Exchange of personnel for professional development,
16. Assignment of personnel for language courses in native country,
17. Cooperation in the fields of cartography and hydrography,
18. Exchange of information and experience on military, scientific and technological research areas,
19. Social, sportive and cultural activities,
20. Training, exchange of information and contact visits regarding personnel planning, recruitment, training, employment and employee rights,
21. Cooperation in the field of training in military intelligence matters,
22. Cooperation between the Special Forces Commands in the field of training,
23. Cooperation in the field of training in military legal systems,
24. Training and exchange of information and experience on defense against mines and improvised explosive devices,
25. Cooperation in the field of training in Communications, Electronics, Information Systems, Electronic Warfare and Cyber Defense matters.
26. Visiting and approaching harbors within the limits of the competences of each Party and within the principle of reciprocity, in accordance with the legal procedures adopted in the two countries.

ARTICLE V

COOPERATIVE PROCEDURES

1. Training and education shall be given according to the conditions provided in the legislation of Receiving Party.
2. According to this Agreement, a request by the Sending Party for training shall be made to the Receiving Party at the latest in March of the year before the training or course start. Upon the receipt of the request, the Receiving Party shall review it considering its capabilities and inform the Sending Party of its reply.
3. In unplanned extraordinary cases, the Parties shall communicate their requests with a written official notification for short-term training and other courses particularly provided in this Agreement. The additional requests may be included in the planned requirements following the consultation between the Parties and to the extent that the existing capabilities permit.
4. It is a fundamental principle to provide training in the language of the Receiving Party. However, if requested by the Sending Party and if deemed appropriate by the Receiving Party, courses with duration of less than three months may be provided through interpreter. In case training is provided through interpreters, the Sending Party shall assign sufficient number of military interpreters along with the personnel to be sent for training purposes. The costs of the translation/interpreter for training purposes shall be met by the Sending Party.
5. The Sending Party shall inform the Receiving Party of the final decision on the participation in training, number of course-attendees, flight data and other information at least 45 (forty-five) days before training starts in order to enable the Receiving Party to make necessary arrangements. In the event that the notifications are not made in due time, the Receiving Party shall have the right to postpone the course/training request to a later date or completely cancel it.
6. Cooperation shall be made on the basis of respect for legal arrangements of both Parties according to the principles of reciprocity and mutual interests.

ARTICLE VI
TRAINING CONDITIONS

1. Training of the Guest Personnel and Guest Students shall be provided in accordance with the programs of the military institutions or units where training is given. If the course subjects cover those matters related with national security, restrictions may be imposed in this respect.
2. The Receiving Party shall determine which of the necessary equipment and material it will provide for the Guest Personnel and Guest Students during the training term and which of them shall be returned to the Receiving Party when training ends.
3. The personnel to be sent for training and educational purposes shall be selected by the Sending Party according to the criteria determined by the Competent Authority of the Receiving Party. Those personnel who do not satisfy the criteria determined by the Receiving Party shall not be accepted for training and education.
4. Matters regarding the type of examination and training shall be established by the Receiving Party.
5. For the conduct of training and education, if deemed necessary by the Parties, protocols may be concluded based on this Agreement for training which is more than 1 (one) month-duration and/or involves risk of life. These protocols may cover the following matters or other matters deemed necessary:
 - a. Subject of training,
 - b. Place of training,
 - c. Language, duration and conditions of training,
 - d. Rights and duties of the military personnel during the period of training,
 - e. Beginning and end of training as well as number of the course-attendees,
 - f. Desired qualifications of the personnel who will be provided with training,
 - g. Method of ensuring the security of the military personnel during the whole period of training,
 - h. Method of insurance of military persons,
 - i. Method of compensation for damage and loss,
 - j. Conditions and procedures of payment for training,
 - k. Method of reimbursement of health, medical treatment and dental care services other than emergency medical examinations, first aid and dental care services,
 - l. Arrangements related with board and lodging as well as transportation,
6. The Receiving Party shall take necessary measures regarding the accommodation and security of Guest Personnel and their Dependents and to ensure that they benefit from other facilities.
7. The personnel, who are sent to attend the training program/courses, have completed the specified course program, succeeded in the examinations organized according to course conditions and successfully written their thesis/projects shall be awarded a certificate showing that they have completed the appropriate specialization or training program (academic degree). The equivalence of the diploma (document, certificate) is subject to the approval of the Higher Education Institutions of the Sending Party under the national legislation.

ARTICLE VII

GENERAL MATTERS, OBLIGATIONS AND CONDITIONS REGARDING THE EXCHANGE OF PERSONNEL

The Parties shall fulfill the following obligations regarding the exchange of the personnel in case of their agreement on various occasions;

1. Long term assignment of the qualified personnel shall be conducted for the purposes of language learning, exchange of information and experience and/or creation of common culture and understanding on the basis of reciprocity and mutual interest.
2. The number of personnel to be assigned, their qualifications, subject-matters of exchange or changes/cancellations regarding the ongoing exchange activities shall be determined by agreement through official meetings and/or high level visits to be conducted between both nations. The Military Exchange Personnel shall be assigned to the positions required by their qualification and specialization following the written approval of the Sending Party. Unless otherwise agreed by the Parties,
 - a. The native language teachers shall serve in Turkish National Defense University and the Service-subordinate schools (language schools and branch schools),
 - b. Academic personnel shall serve in Turkish National Defense University,
 - c. Personnel specialized in military matters shall serve in the related branch schools,
 - d. Unit commanders (Battalion commander/deputy battalion commander, platoon/company leader, platoon/company NCO and/or their deputies and equivalent posts in other units) shall serve in military schools or other units to be agreed.
 - e. Staff officers shall serve at Service headquarters or allowed major headquarters or in the units to be agreed.
3. The assignment of the Military Exchange Personnel within this scope shall be made at least for six-month periods. However, the length and tour of duty may be changed upon agreement and written approval of both Parties according to the nature of the exchange, if required.
4. The Parties may terminate the related exchange program or change the subject-matter and length of the exchange program if they agree that the personnel exchange program is no longer required or does not serve mutual interests of both Parties.
5. Sending Party shall select the personnel it will assign within the scope of the exchange program according to the criteria specified below:
 - a. They shall have training, education and expert experience required to perform the duties of the assigned position.
 - b. Assigned Personnel shall be the staff employed in military positions of the Sending Party.
 - c. They shall be able to act in compliance with national policies, national values, culture and way of life of the Receiving Party.
 - d. Military Exchange Personnel shall have the security clearance required by the Receiving Party in order to perform their duty.
6. Sending Party shall have the right to independently select and assign the personnel who meet the above-mentioned criteria. In case the assigned Military Exchange Personnel are removed from duty due to the reasons such as not having the specified qualifications, indiscipline, lack of theoretical knowledge, lack of ability, medical or physiological reasons or who leave duty at their own will or it become obvious that they are not able to perform the duties expected from them for certain reasons, Sending Party shall withdraw its Military Exchange Personnel without requesting any justification and assign another personnel. In this case, Receiving Party shall inform the Sending Party through offices of military attachés of its written request solely regarding the replacement of the Military Exchange Personnel.

7. For ensuring the completion of necessary preparations, Sending Party shall send the Receiving Party an approved document/letter certifying the rank, employee registration number, name, date of birth, biography (including data on academic career) and blood type of the Military Exchange Personnel as well as data on the fact that they meet the preconditions and hold the desired qualifications 1 (one) month before the exchange program starts.
8. Military Exchange Personnel shall not be given any command and control responsibility. Military Exchange Personnel shall only be employed in duties regarding the related activity/training. Military Exchange Personnel shall not make any curriculum preparation, measurement and assessment, but may offer their opinion about the course-attendees and submit proposals for improvement of the curriculum, if any.
9. Relations between the Military Exchange Personnel and military personnel of the Receiving State shall be maintained according to military custom. The Military Exchange Personnel shall ask the advice of the Guide Officer on the curriculum, administrative activities or other matters, if required.
10. Military Exchange Personnel may bring the official books, periodicals and multimedia devices issued by their own government/command, for which they serve, regarding the activities to be conducted. These publications shall be distributed by the Guide Officer within the unit performing duty.
11. Military Exchange Personnel shall not discuss those matters, which may constitute a crime or lead to legal results, with the course-attendees/cadet personnel during the courses, training and other fora.
12. Military Exchange Personnel shall comply with daily and weekly working hours applied. However, they shall be counted as on leave during the national and religious days of their country with the written approval of related authority.
13. Military Exchange Personnel shall wear the uniform of their own armed forces in the units and agencies of the Receiving State and those clothes that the Receiving State offers to them during training and work activities and civilian clothes during other activities.
14. Military Exchange Personnel shall have the right to bring also their Dependents with them provided that they meet all costs at their own expense under the legislation of the Receiving Party.
15. Military Exchange Personnel shall be in no condition assigned to the duties that require them to act as independent commander or duties for which they will be subject to the responsibilities which may be given only to an officer or employee of governments of the Republic of Sudan/Republic of Turkey pursuant to the laws or regulations.
16. Military Exchange Personnel shall not be assigned to any military operations or maneuvers, including peace protection. However, participation in the exercises in the status of an observer may be allowed (For the exercises to be held in Turkey, the participation shall be according to the national/foreigner observer plan of related exercise).
17. Unless otherwise agreed by the Parties, Military Exchange Personnel shall reside within the garrison where the unit/agency, in which they serve, is located.

ARTICLE VIII

SECURITY OF CLASSIFIED INFORMATION AND MATERIAL

1. All classified information, documents, physical and intellectual property rights and the military material provided or produced under this Agreement shall be exchanged, used and protected for their own purposes according to the subsequent memoranda of understanding, protocols and arrangements to be concluded between the Parties.

2. The Parties, in accordance with their national legislation, shall ensure the protection of all information, documents, and data on the materials and equipment to be exchanged within the scope of the implementation of this Agreement or performance of the joint activities. In this scope they shall take the same measures as the ones necessary for the protection of their own classified information of the same level. The security classification levels shall be as follows: Top-secret, secret, restricted, confidential and unclassified.
3. The classified information and material shall not be disclosed to or shared with (or transferred to) a third party without a prior written consent of the Party providing them.
4. The classified information and material shall only be exchanged through inter-governmental channels or other channels approved by the security authorities designated by the Parties. The classification level of the information shall be determined by the Party providing the information.
5. The Parties shall continue to be responsible for the protection and prevention of the release of the classification level of the exchanged classified information and material notwithstanding the termination of this Agreement.
6. The Parties shall ensure effective protection of the rights for intellectual property transferred or created under this Agreement in accordance with their respective national legislation and international treaties to which they are a party. In the context of this Agreement, intellectual property is understood to have the meaning given in Article 2 of the Convention Establishing the World Intellectual Property Organization, done at Stockholm on 14 July 1967.
7. A separate security agreement on the transfer, usage and protection of the classified information and materials exchanged within the scope of this Agreement may be signed, if deemed necessary, under the responsibility of the bodies authorized for each of the cooperation areas specified in ARTICLE IV.
8. The information obtained during the implementation of the provisions of this Agreement shall not be used by either Party against the interests of the other Party or any third Party.
9. The Parties shall ensure that access to the classified information and materials is given according to need-to-know basis and by the personnel having appropriate security certificate/clearance.
10. In the event that the information exchanged in terms of implementing this Agreement is unexpectedly disclosed, the Party discovering the fact shall inform the other Party of the situation.
11. Laws, regulations, instructions and orders to which the military personnel of the Receiving State are subject to, shall apply to the issues related to CIS security.
12. In the event that an exercise is conducted between the Parties, allocation of frequency for the radio to be used shall be additionally coordinated by the Parties.

ARTICLE IX

COMMITMENTS OF THE PARTIES ARISING FROM OTHER INTERNATIONAL AGREEMENTS

The provisions of this Agreement shall not affect the rights and commitments of the Parties arising from other international agreements and shall not be used against the interests, security and territorial integrity of other States.

ARTICLE X
SPECIAL MATTERS

1. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students are obliged not to be involved in any armed conflict with a third nation during their training and stay in the territory of the Receiving Party or participate in the activities to the prejudice of the interests and internal security of the Receiving Party. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall not perform any activity other than those specified in this Agreement during their stay in the Receiving Party.
2. The educational status of the Guest Personnel and Guest Students who are unable to attend training and/or education due to failure in courses, lack of discipline, medical problems, etc. shall be determined by the decision of the related training command, school or military college commands and the dean's offices of the faculties. Their removal from school and termination of their training and education shall be applied after the approval of the Competent Authorities or authorized positions in accordance with the legislation of the Receiving Party.
3. The Sending Party reserves its right to recall the Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students in the Receiving Party's territory at any time without giving any reason, if it deems necessary. The Receiving Party shall offer facilities required for the return of these personnel to their country as soon as possible.
4. In extraordinary circumstances such as war, armed conflict, social uprising or international crisis, the Receiving Party may request the Sending Party to recall its personnel. The Sending Party shall immediately meet this request.
5. Guest Personnel and Guest Students must liquidate their personal and Dependents' debts when ultimately leaving the Receiving Party's territory for whatever reason. The Sending Party shall take necessary measures for those personal debts of the Guest Personnel and Guest Students that they did not liquidate.

ARTICLE XI
LEGAL MATTERS

1. Guest Personnel and their Dependents and Guest Student shall be subject to the national laws and jurisdiction of the Receiving Party during their presence in the territory of the Receiving Party including their entry, stay and exit.
2. In the event that any of Guest Personnel, their Dependents or Guest Student are detained or arrested, the Receiving Party shall promptly inform the Sending Party of the situation.
3. In the event that any of the Guest Personnel, their Dependents or Guest Student faces a legal investigation or trial in the Receiving Party, he or she shall be entitled to all generally accepted legal protection which shall be no less than the one enjoyed by the nationals of the Receiving Party.
4. The activities of the Guest Student and Guest Personnel may be terminated if they violate the laws of the Receiving Party.
5. The Sending Party shall retain exclusive disciplinary jurisdiction over the Guest Student and Guest Personnel within the territory of the Receiving Party. However, the competent military authorities of the Receiving Party may give orders to the Guest Student and Guest Personnel under their command as required by the duty. The Military Attaché should be informed if necessary.
6. Senior Personnel of the Sending Party shall be authorized to apply disciplinary measures on Sending Party personnel in accordance with the provisions of their respective military service laws and disciplinary laws.

7. Disciplinary Procedures:

a. Guest Personnel, Military Exchange Personnel and Military Students shall comply with the disciplinary rules applied in the troops, headquarters and agencies where they are deployed.

b. Guest Personnel and Guest Students shall be subject to the legislation of the Sending Party in view of disciplinary action. The Sending Party shall preserve its exclusive disciplinary power over the Guest Personnel and Guest Students in the territory of the Receiving Party. However, competent military authorities of the Receiving Party may give orders to the Guest Personnel and Guest Students under their command as required by the duty.

c. The competent military authorities of the Parties may set up a commission in order to determine terms related to the disciplinary process, decide the disciplinary actions and implementation principles and solve the disputes in order to be applied only in unit training. The decisions of the commission shall be recorded in the protocol and accepted as binding for the Parties. Disciplinary actions shall be taken by the Senior Personnel of the Sending Party according to the terms and procedures of the related country upon the proposal of the superior of the troop, headquarters and agency where the Guest Personnel and Guest Students receive training.

d. Military Exchange Personnel shall be under the command and control of their national chain of command. However, this shall not be construed or used in a way that prevents the Military Exchange Personnel from performing the duties, specified in this Agreement and job description, in a proper manner.

e. The superiors of the Military Exchange Personnel of the Sending Party shall order them to obey the legal orders given by the Receiving Party regarding functional terms of reference of the Military Exchange Personnel. The superiors of the Receiving Party shall order the personnel of the Receiving Party to obey the orders given by the Military Exchange Personnel, provided that they are related to the duty. There shall be no command relationship between the Military Exchange Personnel and Receiving Party's personnel. However, only the Military Exchange Personnel who are assigned as unit commander shall be authorized to give direction only to the personnel under their command regarding the performance of duties specified in the job description.

f. Military Exchange Personnel, who commit a crime under disciplinary laws of the governments of the Sending Party or Receiving Party, may be recalled by the Sending Party from the Exchange Program with a view to taking administrative or disciplinary action. However, no disciplinary action shall be taken by the Receiving Party against the Military Exchange Personnel. Military Exchange Personnel shall not have direct disciplinary power over the personnel of the Receiving Party and the Parties shall cooperate in taking administrative or disciplinary action against the Military Exchange Personnel. Unless otherwise agreed by the Parties, Military Exchange Personnel shall exercise their disciplinary power over their subordinates as follows:

(1) They shall submit their written request for taking disciplinary action to their next-higher superior according to the chain of command of the agency/unit, where they serve.

(2) The competent superior of the Receiving Party shall handle this request in shortest time and inform in writing the related person of the outcome.

ARTICLE XII

FINANCIAL MATTERS

1. The Sending Party shall be responsible for the salary/allowance, lodging, boarding, transportation, daily allowance and other financial rights of the Guest Personnel assigned to conduct the cooperation activities under this Agreement.

2. If requested by the Sending Party, the Receiving Party shall decide and inform in advance the Sending Party whether the following needs of the Guest Personnel and Guest Students assigned for training and education purposes shall be met and the related terms for meeting these requirements;

a. For Guest Personnel:

(1) Monthly salary (terms and amounts shall be determined by the Receiving Party considering the ranks of the course-participant officers and NCOs. Armed forces civilian persons shall be considered as NCOs.),

(2) Training and Education Costs (in return for payment, at a discount or free of charge),

(3) Dress (based on the allocations granted to the equivalent officers and NCOs of the Receiving Party that shall only be worn by the course-participant Guest Personnel in the training-educational institutions).

b. For the Guest Students:

(1) Boarding,

(2) Lodging,

(3) Daily allowance (in the guesthouse or facility to be determined by the Receiving Party),

(4) Training and Education Costs (in return for payment, at a discount or free of charge),

(5) Dress (according to the allocations determined for the equivalent Students of the Receiving Party),

(6) Other wages paid to sixth grade medical school students during their internship.

3. Turkish language courses to be provided in Turkey (including language preparatory classes for academic education) and language courses to be provided in Sudan shall be free of charge within the limits of available possibilities. Training requiring high costs (such as flight training, physiological training, diver training, free escape tower training, free type parachute etc.) shall be provided at full price.

4. The Guest Student and Guest Personnel shall clear their own debts and those of their Dependents' when they leave the Receiving Party permanently. In case of an emergency withdrawal, the debts of the Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be paid by the Sending Party according to the document approved by the authorized positions which shows the amount of expenditure to be issued by the Receiving Party.

5. Training and education costs shall be paid in U.S. Dollar by the Sending Party to the bank account determined by the competent authority of the Receiving Party within 90 (ninety) days following the document approved by the authorized positions which shows the amount of expenditure at the end of every training and education period (the costs of one-month or shorter training shall be paid in cash).

6. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the tax law prevailing in the Receiving Party during their entry, stay and departure.

7. Matters related to the Military Exchange Personnel:

All financial and employee rights of the Military Exchange Personnel and their Dependents shall be met by the Sending Party. The Sending Party shall meet all costs and expenditures of the Military Exchange Personnel, including but not limited to those stated below;

a. The salary, all allowances and allotments of the Military Exchange Personnel,

b. All transportation costs of the Military Exchange Personnel and their Dependents, including their travel to the Receiving Party (Dependents' expenditures are the personal responsibility of the Military Exchange Personnel),

c. Transport of the personal belongings of the Military Exchange Personnel and their Dependents and damage and lost which may be inflicted on these belongings (Dependents' expenditures are the personal responsibility of the Military Exchange Personnel),

d. All training costs of the Military Exchange Personnel which may be out of the scope of this Agreement,

e. All costs related to the return of the Turkish Military Exchange Personnel, whose mission terminates or is terminated, and their Dependents ((Dependents' expenditures are the personal responsibility of the Military Exchange Personnel),

f. The expenses of the communication devices that the Turkish Military Exchange Personnel use except for military communication facilities (It is the personal responsibility of the Military Exchange Personnel),

g. Military Exchange Personnel shall meet their personal expenditures at their own expense. The Receiving Party shall have no financial responsibility against the Military Exchange Personnel.

ARTICLE XIII

COMPENSATION CLAIMS

1. The national legislation of the Receiving Party shall be applied to the compensation claims of the third party during the implementation of this Agreement.

2. The Parties shall not claim compensation from each other for the injury or death of their personnel or for the damages/losses inflicted on individuals, goods and environment in the course of the performance of the activities under this Agreement unless there is such damage or loss resulted from gross negligence or intentional misconduct.

3. The Parties shall jointly determine whether or not such a situation has arisen out of gross negligence or intentional misconduct by a committee of experts from both sides.

ARTICLE XIV

ADMINISTRATIVE MATTERS

1. Status of the Military Exchange Personnel, Guest Personnel and Guest Students:

a. The Sending Party shall inform their personnel and students of the status, rights, responsibilities, duties, scope of training to be provided, terms of board and lodging and financial matters within the framework of this Agreement before training.

b. Military Exchange Personnel, Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall not have any diplomatic privileges and immunities.

c. Unless otherwise agreed by the Parties, the Receiving Party shall not assign the Military Exchange Personnel, Guest Personnel and Guest Students duties other than those specified in this Agreement or agreements and other arrangements to be concluded based on this Agreement.

d. Military Exchange Personnel, Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students, who are allowed to stay in the territory of the Receiving Party, shall not perform any political activity or any activity against the Receiving Party.

e. The Receiving Party shall give the Military Exchange Personnel, Guest Personnel and their Dependents (only spouses and children whose ages are higher than 12) as well as Guest Students a special identity card according to their status for the courses/training having a duration more than 1 (one) month.

2. Dress:

The military personnel of the Sending Party shall have the right to wear their own national uniform unless otherwise agreed in other memoranda of understanding, protocols and technical arrangements to be signed within the framework of this Agreement. The Receiving Party shall provide, to the extent possible, the necessary equipment needed for the performance of an activity

during the duty. However, Guest Students must wear the military uniform provided by the Receiving Party. These Guest Students may attach military symbols provided by the Sending Party in order to be recognized.

3. Leave:

a. The holidays, leave and other absence of the Guest Personnel and Guest Students shall be regulated in accordance with the requirements of the training plan and rules valid for the personnel of the Receiving Party in the same position. In the event that the Guest Personnel and Guest Students stay in the Receiving Party in times apart from the training/educational term, their all expenses shall be borne by the Sending Party.

b. The Guest Personnel and Guest Students may be absent from training for a period of time specified in the regulation of the related training institution upon the approval of the sick leave report by the hospital of the Receiving Party. In the event that the related person is not able to resume his/her training at the end of the sick leave, his/her activity may be terminated and he/she may be replaced by another person with the consent of the Receiving Party.

c. The leave except for holidays to be taken outside the territory of the Receiving Party shall be given by the competent authority of the Receiving Party in accordance with the agreement between the competent authorities of both Parties.

d. Guest Personnel and Guest Students shall be subject to working hours and the related guidelines applied in the Receiving Party.

e. Guest Personnel may attend the activities to be organized by their office of military attaché/embassy on national day(s). They may be counted as on leave in these days.

4. Death:

a. In case of the death of any Guest Personnel or any Dependent or any Guest Students, the Receiving Party shall immediately inform the competent authority of the Sending Party of the situation.

b. Upon the request of the Sending Party, the Receiving Party is obliged to provide every support for the transport of the deceased to the nearest international airport, seaport or border gate in the territory of the Receiving Party and bear the expenses in this respect. Afterwards the responsibility for the transport of the deceased shall lie with the Sending Party.

5. The Receiving Party shall provide the Military Exchange Personnel, Guest Personnel and Dependents as well as Guest Students with accommodation and security and take necessary measures in order them to benefit from other facilities which shall be determined by the Parties on the basis of reciprocity.

6. The Sending Party shall have the right to call back its personnel when it deems necessary. The Receiving Party shall take the necessary measures as soon as possible to ensure the return of the relevant personnel when it receives such a request from the Sending Party.

7. The Guest Personnel and their Dependents may benefit from the officers' clubs and military commissaries within the framework of the regulations of the Receiving Party.

8. The Guest Personnel and their Dependents and Guest Students shall avoid the actions that may harm the environment, pay utmost attention to the prevention of environmental pollution and shall comply with the regulations of the Receiving Party in this matter.

9. The Receiving Party shall make the final decision regarding the provision of transportation services necessary for the conduct of the activities in the Receiving Party on reciprocity basis considering its capabilities at a cost/at no cost.

10. Training and education shall be given in accordance with the legislation of the Receiving Party. The Guest Student and the Guest Personnel who are unable to attend training and education due to academic failure, lack of discipline, medical problems, etc. and the Guest Military Personnel who wish his training and education to be ended of his/her own volition or whose nation files such a request shall be discharged from training and education institutions upon the approval

of the Competent Authorities in accordance with the relevant procedures specified in the legislation of the Receiving Party. If deemed necessary by the Parties, protocols based on this Agreement may be concluded for training which are life-threatening and require expertise (flight training, shooting drills, etc.).

11. The selection of Guest Personnel and Guest Student shall be executed by Sending Party according to the criterias which is set by Receiving Party.

ARTICLE XV

HEALTH SERVICES

1. The Guest Personnel, Military Exchange Personnel and the Guest Student shall be in good health condition to perform any activity under this Agreement. The Receiving Party may request a medical report showing that they are medically in good condition.

2. The costs of the examination and treatment services for the Guest Students shall be covered by the health insurance according to the national legislation of the Receiving Party. The health insurance premiums or health expenses of the Guest Students shall be covered by the Receiving Party.

3. Emergency medical services and urgent dental care services of Guest Personnel, Military Exchange Personnel and their Dependents are provided free of charge by the Receiving Party. The costs of the medical examination and treatment, excluding emergency medical services and urgent dental care, of the Guest Personnel, Military Exchange Personnel and their Dependents shall be covered by a health insurance to be according to the national legislation of the Receiving Party.

4. The insurance premiums and treatment service costs for the Guest Personnel, Military Exchange Personnel and their Dependents shall be covered by the Sending Party or by the Guest Personnel.

5. The Guest Personnel, Military Exchange Personnel and their Dependents may benefit from all health service of the Receiving Party providers under this insurance.

ARTICLE XVI

CUSTOMS AND PASSPORT PROCEDURES

1. Guest Personnel, Military Exchange Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to legal arrangements of the Receiving Party regarding the travel of foreigners within the country and Receiving Party's customs procedures applied during entry into and exit from the country.

2. However, the Receiving Party shall provide those with administrative support available under its legislation.

ARTICLE XVII

SETTLEMENT OF DISPUTES

1. Any dispute arising from the implementation or interpretation of this Agreement shall be settled by consultations and negotiations between the Parties at the possibly lowest level and shall not be referred to any national or international tribunal or to any third party for the settlement.

2. If the dispute is not resolved within 60 days from the date of the dispute, the Parties shall begin negotiations within 30 days. If no solution is achieved within the following 60 days, the Parties may terminate this Agreement in accordance with the procedure specified in ARTICLE XX.

ARTICLE XVIII
AMENDMENT AND REVIEW

Either Party may propose amendment or review of the present Agreement through diplomatic channels, if deemed necessary. Negotiations shall start within 30 (thirty) days from the date of the receipt of the written proposal. If no result is obtained within 60 (sixty) days, the Parties may terminate this Agreement in accordance with the procedure specified in ARTICLE XX. Agreed written amendments or revisions shall enter into force in accordance with the procedures set forth in ARTICLE XIX governing the entry into force of this Agreement.

ARTICLE XIX
RATIFICATION AND ENTRY INTO FORCE

This Agreement shall enter into force at the date of receipt of the last written notification through diplomatic channels by which the Parties inform each other of the completion of the internal legal procedures necessary to that effect.

ARTICLE XX
DURATION AND TERMINATION

1. This Agreement shall remain in force for a period of 5 years from the date of its entry into effect.
2. Unless one of the Parties notifies the other in writing through diplomatic channels of its intention to terminate it, this Agreement shall be extended automatically for successive periods of 1 (one) year.
3. Either Party may notify its intention to terminate the Agreement to the other Party in writing through diplomatic channels at any time. Notifications on termination of the Agreement shall be effective 90 days after the notification is made.
4. The termination of this Agreement shall not affect the ongoing programs and activities.

ARTICLE XXI
TEXT AND SIGNATURE

This Agreement was done in Khartoum on the 24th of December, 2017 in two original copies in Turkish, Arabic and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorized by their respective governments, have signed this Agreement.

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF TURKEY**

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF SUDAN**

General Hulusi AKAR

Gen. Eng. P.S.C. Imad Aldin Mustafa ADAWI

Commander of Turkish Armed Forces

Chief of Sudanese Joint Staff